<u>JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA</u>

Tämä ohjelma liitteineen muodostaa Länsigöötanmaanpystykorvat - Västgötaspetsen ry:n jalostuksen tavoiteohjelman. Tämä on yhdistyksen ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma ja se on voimassa 1.1.2007 - 31.12.2011. Rotu ei kuulu PEVISAan.

Hyväksytty rotuyhdistyksen yleiskokouksessa 15.10.2006
Hyväksytty korjauksin rotujärjestön yleiskokouksessa 23.11.2006
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt korjauksin 25.1.2007

2006
Länsigöötanmaanpystykorvat - Västgötaspetsen ry

Sisällysluettelo

1 YHTEENVETO 4

2 RODUN TAUSTA 4

2.1 RODUN SYNTY JA KEHITTYMINEN 4

2.2 KÄYTTÖTARKOITUS 4

2.3 KEHITYS VUODEN 1942 JÄLKEEN 5

2.4 KEHITYS SEURAKOIRANA 5

2.5 RODUN KEHITYS SUOMESSA 6

3 JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA 6

4 POPULAATION KOKO JA RAKENNE SUOMESSA 7

4.1 POPULAATION KOKO JA RAKENNE 7

4.2 LUONNE JA KÄYTTÖOMINAISUUDET 15

4.3 TERVEYS 17
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet 21
4.3.2 Muut rodulla Suomessa todetut viat ja sairaudet 21
4.3.3 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista 22

4.4 ULKOMUOTO 22

5 YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA 24

6 JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT 24

6.1 ROTUJÄRJESTÖN VISIO 24

6.2 ROTUA HARRASTAVAN YHDISTYKSEN TAVOITTEET 25

6.3 ROTUA HARRASTAVAN YHDISTYKSEN STRATEGIA 26

6.4 UHAT JA MAHDOLLISUUDET 29

6.5 TOIMINTASUUNNITELMA JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEKSI 29
6.5.1 Jalostustoimikunnan kokoonpano 29
6.5.2 Jalostustoimikunnan tehtävät 29
6.5.3 Jalostuskoiralle asetetut suositukset 29
6.5.4 Kasvattajan vastuu 30
6.5.5 Uroksen omistajan vastuu 30
6.5.6 Toimintasuunnitelma ja toteuttamisaikataulu JTO:n voimassaolokaudelle 31

7 TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA 31

8 LÄHTEET 31

9 LIITTEET 32

1 YHTEENVETO

Länsigöötanmaanpystykorva on Suomessa varsin terve rotu, ja sillä on monipuolisten harrastekoiraominaisuuksiensa vuoksi paljon aktiivisia omistajia. Rodun maltillinen, kuitenkin kasvussa ollut suosio ja sen mukaiset rekisteröintimäärät antavat terveen pohjan kasvatus- ja jalostustyölle synnyttämättä pelkoa muotirotuleimasta.

Yhdistyksen tavoitteena on säilyttää rodun terveystilanne tukemalla perinnöllisen muuntelun säilyttämiseen tähtääviä jalostuksellisia toimenpiteitä ja valintoja. Rodussa halutaan ylläpitää sen alkuperäistä käyttötarkoitusta palvelevia ominaisuuksia, kuten vilkkaus, seurallisuus, hyvä liikkuvuus ja suhteellisen helppo koulutettavuus. Myös syntymätöpöhäntäisyyden sekä kelta-ruskean värityksen säilymistä pidetään tavoittelemisen arvoisena. Mahdollisesti esiin tuleviin sairauksiin ja vikoihin suhtaudutaan vakavasti, ja tarvittaessa rotu voidaan saattaa PEVISAn piiriin.

Tavoitteisiinsa yhdistys pyrkii ennen muuta välillisin jalostuksellisin toimenpitein mm. seuraamalla rodun terveystilannetta, jakamalla tietoa, kouluttamalla, organisoimalla objektiivisen tiedon keräämistä populaatiosta ja ylläpitämällä harrastustoimintaa omistajien sitoutuneisuuden lisäämiseksi. Yhteydenpito ruotsalaiseen rodun kotimaan yhdistykseen palvelee myös jalostuksen tavoitteita.

2 RODUN TAUSTA

2.1 RODUN SYNTY JA KEHITTYMINEN

Länsigöötaanmaanpystykorvan menneisyys on hämärän peitossa. Edelleen ollaan epävarmoja, onko tämä lyhytjalkainen, töpöhäntäinen pystykorva perusruotsalainen rotu vai ovatko sen juuret löydettävissä Brittein saarilta. On jokseenkin selvää, että rotu on vanha, jo viikinkien aikaan pihakoirana käytetty (Vallhundar, Birgitta Östergren, Vesterås 1986). On mahdollista, että rodun historiassa olisi ollut yhteyksiä Brittein saarille siten, että viikingit olisivat matkoillaan tuoneet sieltä welsh corgeja Ruotsiin, missä nämä sitten olisivat sekoittuneet pohjoismaalaisiin pystykorviin, tai sitten he ovat vieneet mukanaan pohjoismaisia pystykorvia Brittein saarille, missä sekoittuminen olisi tapahtunut. Toinen mahdollinen kehityspolku on kehittyminen pohjoismaisen pystykorvan, eritoten jämtlanninpystykorvan kääpiömuotona. Asiaa on nyt ruvettu selvittämään DNA-tutkimusta apuna käyttäen.

Rodusta löytyy todisteita 1800-luvulta asti Länsi-Göötanmaan alueilla vanhoissa agraariyhteisöissä.

2.2 KÄYTTÖTARKOITUS

Länsigöötanmaanpystykorvan alkuperäisin käyttötarkoitus on ollut nautakarjan paimentaminen, ja tärkeänä lisänä sen käyttötarkoituksissa on myös ollut palvella eräänlaisena maatilojen yleiskoirana, joka on mm. pyydystänyt rottia, suojellut talon kanoja ketuilta, vahtinut lapsia, ilmoittanut vieraiden tulosta, avustanut pienriistan metsästyksessä ja yleensäkin ilmoittanut haukkumalla kaikesta poikkeavuudesta, mitä on voinut tapahtua maatilalla.

Nautakarjan paimennuksessa tarkoituksenmukaista on ollut hyvä liikkuvuus, peloton luonne, aktiivinen yhteydenpito isäntään ja tuohon tehtävään liittyvä haukkumisalttius. Matala rakenne (putkiluiden lyhytkasvuisuus) on helpottanut työskentelyä karjan keskuudessa.

Tänä päivänä länsigöötanmaanpystykorvaa pidetään vanhana ruotsalaisena maatiaisrotuna, ja rodulla on Ruotsissa virallinen maatiaisrodun (*lantras*) status.

2.3 KEHITYS VUODEN 1942 JÄLKEEN

Rotu pelastettiin jälkipolville 1940-luvulla. Koko rodun nykyinen kehitys voidaan katsoa alkaneen vuonna 1942, jolloin Kreivi Björn von Rosen ystävänsä rehtori K.G. Zetterstenin kanssa ryhtyi etsimään näitä lapsuudestaan muistamia koiria. Kovin monta heitä tyydyttävää yksilöä ei löytynyt. Etsinnän seurauksena kutsuttiin kuusi koiraa syksyllä 1942 Göteborgin koiranäyttelyyn ja vuonna 1943 Ruotsin Kennelliitto hyväksyi rotumääritelmän. Näitä harmaita töpöhäntäisiä pystykorvia esiintyi kuitenkin niin paljon, että aluksi ainoastaan niitä pidettiin puhdasrotuisina. Myöhemmin hyväksyttiin kuitenkin myös ruskeat värisävyt ja pitkähäntäiset koirat, joiden häntä kylläkin typistettiin.

Vanhastaan suurin osa kasvattajista oli maanviljelijöitä, jotka kasvattivat koiria lähinnä niiden erinomaisten paimennustaipumusten vuoksi. Länsigöötanmaanpystykorvat kävivät vielä 1940-luvulla ahkerasti paimennuskokeissa. Bordercollieiden tulo Ruotsiin kuitenkin vähensi länsigöötanmaanpystykorvien käyttöä ja kokeissa käyntejä. 1970-luvulla paimentavia länsigöötanmaanpystykorvia ei juuri enää ollut. Östergren kertoo kirjassaan ”Vallhundar”, että vuonna 1973, vain 30 vuotta rodun pelastamisen jälkeen, Bo Bengtson ”Hundsport”-lehden artikkelissa on kysynyt, löytyykö mistään enää ainuttakaan paimentavaa länsigöötanmaan-pystykorvaa. Tämän 30 vuoden aikana tapahtui rakennemuutos kasvattajien keskuudessa: maatiloilla tapahtunut kasvatus siirtyi asteittain kaupungeissa ja asutuskeskuksissa asuvien rodun harrastajien käsiin.

Vaikka von Rosen nimitti koiria nimellä Västgötaspets, rodulle annettiin ensin nimi Svensk Vallhund. Vuonna 1953 nimi kuitenkin muutettiin muotoon Västgötaspets. Alussa varsinaisen jalostustyön teki rehtori K. G. Zettersten (kennel Borghällas). Kantakirjaan otettiin uusia koiria ja se pidettiin auki aina vuoteen 1970. Viimeksi on rotuun hyväksytty rekisteröimätön uros vuonna 1996 Ruotsissa.

2.4 KEHITYS SEURAKOIRANA

Nykyisin rotu on pääasiassa seurakoira, jonka kanssa harrastetaan tottelevaisuutta, agilityä, pelastuskoiratoimintaa, verijälkeä ja muutamilla jopa hirvenmetsästystä.

Yhdistyksellämme ei ole käytettävissä sellaista objektiivista mittaustietoa ja havaintoja, jotka tukisivat sitä, että rotu nykyisen seurakoiraroolinsa vuoksi olisi rakenteellisesti tai luonteeltaan muuttunut alkuperäisestä.

Östergren (”Vallhundar, 1986”) kuitenkin kertoo merkittävimmäksi eroksi alkuperäisen työkäytössä olleen yksilön ja nykyisen, ulkomuotojalostuksen tuloksena muotoutuneen yksilön välillä luonteen ja temperamentin. Alkuperäinen työtehtävä on edellyttänyt hyvin toimintakykyistä ja hermorakenteeltaan vakaata luonnetta. Ulkomuotojalostus on tuottanut hermorakenteeltaan heikompia, kiihkeämpiä yksilöitä.

Tämän lisäksi hyvin todennäköisesti länsigöötanmaanpystykorvankin kohdalla, kuten vaikkapa monien metsästyskoirarotujen ja noutajien kohdalla, ulkomuotoon keskittyvä jalostusihanne kymmenien vuosien kuluessa muokkaa koiraa monin tavoin ylityypillisempään rakenteeseen (lyhenevät jalat, voimistuva eturinta, lyhenevä kuono-osa ja selkä, lisääntyvä luuston järeys), kun taas paimennus- ja työkäyttötarkoituksiin soveltuva ihannekoira on kevytrakenteisempi.)

2.5 RODUN KEHITYS SUOMESSA

Ensimmäinen rodun edustaja tuli maahamme vuonna 1964 Ruotsista. Vuonna 1969 kennelnimellä Peurapivon syntyi ensimmäinen pentue Suomessa. Myöhemmin niitä syntyi Anjuviitan kennelinimellä ja 80-luvun alkuvuosina ainoat kasvattajat olivat Mottgårdens-kennel (Leila Waris, myöhemmin Waren) ja Kungs-kennel (Margareta Dahllund). Nämä kasvattajat järjestivät vuonna 1986 Paimiossa ensimmäisen ulkomuototarkastuksen (exteriörbeskrivning), jossa käytettiin rodun kotimaan rotujärjestön kaavaketta ja tarkastajia. Ulkomuototarkastusta voidaan pitää nykyisen jalostustarkastuksen lähtökohtana. Pentujen rekisteröinti oli vähäistä, vuoteen 1988 asti noin 1-17 pentua vuodessa. Vuodesta 1989 kiinnostus rotua kohtaan alkoi kasvamaan ja siitä lähtien ovat vuosittaiset rekisteröinnit kasvaneet tasaisesti.

3 JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Länsigöötanmaanpystykorvat - Västgötaspetsen ry perustettiin ja rekisteröitiin vuonna 1991. Yhdistys toimii Suomen Seurakoirayhdistys ry:n jäsenyhdistyksenä, ja sen toiminta kattaa koko maan. Yhdistys on ollut Suomen Kennelliitto ry:n (SKL) ja Helsingin kennelpiirin jäsen vuodesta 1991. Rotua harrastavan yhdistyksen oikeudet yhdistys sai vuonna 1995.

Yhdistyksen piirissä on organisoitu ja tuettu monenlaista koiran kanssa tapahtuvaa harrastetekemistä, kuten agility- ja tottelevaisuustoimintaa.

Rodun harrastajat ovat myös olleet hyvin aktiivisia koiranäyttelyissä kävijöitä, minkä vuoksi länsigöötanmaanpystykorvia on nähty näyttelyissä ehkä enemmän kuin rekisteröintimäärien perusteella olisi ollut odotettavissa. Yhdistys on viime vuosien aikana voinut järjestää erikoisnäyttelyn omalle rodulleen ja on siten vähäisessä määrin saattanut nostaa rodun näkyvyyttä koiraharrastuskentässä.

Jalostusorganisaatio

Jalostustoimikunnan puheenjohtajan ja jäsenet nimeää johtokunta vuosittain. Toimikunnan koosta päättää myös johtokunta. Viime vuosina toimikunnan koko on ollut puheenjohtaja ja neljästä viiteen varsinaista jäsentä.

Jalostustoimikunnan tehtäviä ovat vuonna 2005 mm. seuraavat:

- rodun terveystilan aktiivinen seuraaminen mm. terveyskyselyiden avulla
- kasvattajien uroskyselyihin vastaaminen
- jalostustarkastusten järjestäminen joka toinen vuosi
- tietojen tallentaminen kansainväliseen Breedmate-sukutauluohjelmaan
- käsikirjojen kokoaminen

Tuomareiden erikoiskoulutus ja kollegio

Yhdistys osallistuu rodun erikoiskoulutuksiin ja kollegioihin. Yhdistys on järjestänyt koulutusmateriaalin ja arvioitavat koirat paikalle.

Suhde ulkomaisiin koirajärjestöihin

Yhdistyksen ulkomaansuhteet ovat suuntautuneet pääosin rodun kotimaahan Ruotsiin ja jossain määrin myös Isoon-Britanniaan. Rodun kotimaan oman järjestön tukea on käytetty lähinnä jalostustarkastusformaatin tuomisessa Suomeen sekä itse jalostustarkastajien tuomisessa jalostustarkastustilaisuuksiin. Yhdistys on välillisesti Suomen Kennelliiton kautta pystynyt vaikuttamaan rodun erikoistuomareiden valintaan suuriin kaikkien rotujen näyttelyihin.

Yhdistys on toimintansa alusta alkaen julkaissut jäsenjulkaisua Göötti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa, ja viime vuosien aikana omaa verkkosivustoa. Yhdistys järjestää kesäpäivät jalostustarkastuksen kanssa vuorovuosin.

Yhdistyksen jäsenmäärä 1991-2005

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
95	147	138	164	164	171	154	179	189	189	163	183	207	242	267

4 Populaation koko ja rakenne Suomessa

4.1 POPULAATION KOKO JA RAKENNE

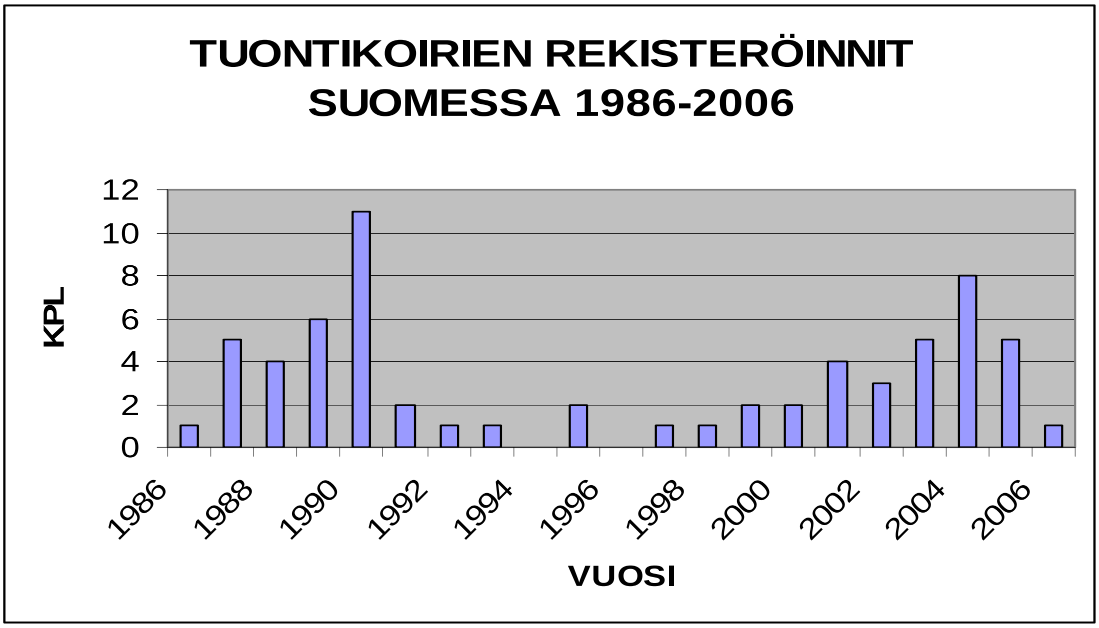
Ensimmäinen rodun edustaja tuli maahamme vuonna 1964 Ruotsista. Vuonna 1969 kennelnimellä Peurapivon syntyi ensimmäinen pentue Suomessa. Myöhemmin niitä syntyi Anjuviitan-kennelinimellä ja 80-luvun alkuvuosina ainoat kasvattajat olivat Mottgårdens-kennel (Leila Waris, myöhemmin Waren) ja Kungs-kennel (Margareta Dahllund). Nämä kasvattajat järjestivät vuonna 1986 Paimiossa ensimmäisen ulkomuototarkastuksen (exteriörbeskrivning), jossa käytettiin rodun kotimaan rotujärjestön kaavaketta ja tarkastajia. Ulkomuototarkastusta voidaan pitää nykyisen jalostustarkastuksen lähtökohtana. Pentujen rekisteröinti oli vähäistä, vuoteen 1988 asti noin 1 - 17 pentua vuodessa. Vuodesta 1989 kiinnostus rotua kohtaan alkoi kasvaa, ja siitä lähtien ovat vuosittaiset rekisteröinnit kasvaneet tasaisesti. Rekisteröintiennätys tehtiin vuonna 2004, jolloin rekisteröitiin 110 länsigöötanmaanpystykorvaa. Viimeisten 20 vuoden aikana kennelnimen omaavia kasvattajia on ollut 49, joiden lisäksi on rekisteröity jokunen kennelnimetön pentue.

Rekisteröinnit Suomessa 1990-2005

1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
33	38	84	87	62	89	37	78	65	45	64	53	63	56	110	103

Tuontikoirien määrä

maa	tuotujen koirien määrä
Ruotsi	66
Hollanti	2
Iso-Britannia	1
Irlanti	1
Australia	1

Suomessa on 31.12.2005 mennessä rekisteröity yhteensä 1211 länsigöötanmaanpystykorvaa
Maassamme arvioidaan tällä hetkellä olevan runsaat 800 länsigöötanmaanpystykorvaa.

Kasvattajat

Vuonna 2005 on Suomessa 29 kennelnimen omaavaa länsigöötanmaanpystykorvan kasvattajaa. Yhdistyksen kasvattajalistalla kasvattajia on 21 (vaatimus kasvattajalistalle pääsemiseksi on, että kasvattaja on yhdistyksen jäsen ja rekisteröinyt vähintään yhden pentueen viimeisen kolmen vuoden aikana). Näistä kasvattajista ainoastaan kolme on rekisteröinyt yli 10 pentuetta, valtaosa kasvattajista on kasvattanut 1 - 5 pentuetta. Jalostusmateriaalia on tasaisesti tuotu Ruotsista, myös muutama koira Hollannista, Isosta-Britanniasta, Irlannista ja Australiasta. Muutama kasvattaja on myös käynyt astuttamassa narttujaan ulkomailla (Ruotsissa ja Kanadassa).

Kasvattajat Suomessa vuosina 1985 - 2005

Kennel	Pentueet	Pennut	ensimmäinen pentue	viimeisin pentue
ADAVALLS	1	6	2004	2004
ANTIMOS	14	69	1993	2005
APPLEPAW'S	2	10	1998	2001
ASGÅRD GARM	1	5	2004	2004
ASKEESI	3	14	1998	2005
BODENEIS	2	14	2002	2005
CALAWAN	1	6	2004	2004
CHARLON	1	7	1992	1992
CIMILLAN	9	56	1998	2005
DAGGES	3	12	1989	1996
FENNICAN	62	278	1989	2005
FIINUSKIN	1	5	1995	1995
FINNJÄNTANS	2	8	1992	1993
GARPIN	3	10	1999	2004
GISMON	1	6	1999	1999
GRÅ GREMLINS	2	7	1987	1991
GÄSTGIVARS	1	6	1994	1994
HACKSPETTENS	2	12	1992	1997
HANDSKES	3	18	2004	2005
HUKAN POJAN	2	10	1998	1999
JAXONVILLE	11	54	1990	2005

KARJAKON	5	21	1995	2004
KONNUNKODON	4	21	2000	2005
KUKISTIN	5	25	1992	2005
KUNGS	6	23	1982	1990
KUUNSIRPIN	2	3	2003	2004
LARIETTAN	2	10	1992	1993
LINNANHALTIJAN	2	15	1991	1992
LUMOMETSÄN	1	6	2003	2003
MAISKIS	1	6	2003	2003
NALLENEVAN	6	29	1998	2004
OPENBAYS	2	11	1993	1994
QUATTRO'S	3	11	2000	2004
RAPARPERIN	2	11	1995	1997
REGION'S	2	11	2004	2005
SAGATELLERS	4	22	1991	2000
SAXIN	2	8	1995	1997
SIORAN	2	10	1992	2000
SOLTORPETS	8	30	1988	1995
TALLITUVAN	1	2	2004	2004
TULIKÄPÄLÄN	1	4	2005	2005
UMANOMA	4	16	1991	2004
WHISTLE'S	2	11	1993	1996
VIIDEN VAISTON	2	4	1998	1999
WILLENSKRAFT	2	9	1993	1997
VON SARISHEIM	1	1	2005	2005
XEROGE'S	2	13	1995	1997
ZAIJAS	8	38	1993	2002

Kanta muissa maissa

Kiinnostus länsigöötanmaanpystykorvia kohtaan myös Skandinavian ulkopuolella on viime vuosina lisääntynyt melkoisesti. Rotua kasvatetaan Pohjoismaiden lisäksi myös Kanadassa, Isossa-Britanniassa, Hollannissa, Ranskassa, Sveitsissä, Australiassa, Uudessa-Seelannissa ja Yhdysvalloissa. Rodun edustajia löytyy myös Saksasta, Belgiasta, Sloveniasta, Portugalista ja Japanista.

Ruotsin ja Suomen lisäksi rotujärjestöjä on Kanadassa, Isossa-Britanniassa, Hollannissa, Tanskassa ja USA:ssa niitä on jopa kaksi kappaletta.

Eri maiden rotuyhdistykset tallentavat rekisteröintitietoja Breedmate-nimiseen sukutaulutietokantaan. Vaikka tiedostot eivät ole täysin kattavat, voidaan Breedmaten sisältämän informaation perusteella päätellä, että rodun pelastamisen jälkeen on syntynyt hieman runsaat 15 000 länsigöötanmaanpystykorvaa. Näistä 11 000 koiraa on syntynyt Ruotsissa ja loput muissa maissa.

Populaatioltaan länsigöötanmaanpystykorvia on eniten Ruotsissa, toiseksi eniten Isossa-Britanniassa ja kolmanneksi eniten Suomessa. Isossa-Britanniassa on rekisteröity kautta aikojen hieman vajaat 1500 ja Suomessa reilut 1200 länsigöötanmaanpystykorvaa. Muiden maiden populaatiot ovat huomattavasti pienempiä, vaihdellen muutamista koirista vajaaseen 500:aan. Suomi ja USA ovat olleet aktiivisimpia maita tuomaan uutta jalostusmateriaalia muista maista. Molempiin maihin on tuotu ulkomailta reilut 70 länsigöötanmaanpystykorvaa.

Suomesta on viety pentuja Ruotsiin, Hollantiin, Isoon-Britanniaan, Yhdysvaltoihin, Ranskaan, Sloveniaan, Portugaliin, Saksaan, Belgiaan, Sveitsiin ja Australiaan.

Jalostuspohja ja siitosmateriaali

Suomen länsigöötanmaanpystykorvakanta perustuu pääosin Ruotsista tuotuihin koiriin, joista jalostukselle merkittävimmät koirat ovat olleet Bodatorp Danne, Västgötagårdens Viking,

Gjallarhornets Katrina ja Hallavadets Hilma. Nämä neljä koiraa ovat levittäytyneet erittäin laajalle suomalaiseen populaatioon. Västgötagårdens Vikingin ja Gjallarhornets Katrinan ensimmäisen yhteisen pentueen voisi sanoa olevan tämän rodun suomalaisen kasvatuksen perusta: pentueen narttupennut Fennican Amaryllis, Fennican Ahkeraliisa ja Fennican Apricos Annie ovat jättäneet lähtemättömän jälkensä suomalaiseen kantaan. Tänä päivänä on lähes mahdotonta löytää pentuetta, jonka molemmat vanhemmat olisivat syntyneet Suomessa ja jonka taustalta ei löytyisi jotakuta em. kolmesta nartusta. Tämä on myös heijastunut jalostuksessa: viimeisen viiden vuoden aikana valtaosa syntyneistä pentueista on linjattu enemmän tai vähemmän voimakkaasti tähän pentueeseen. Tilanne on muuttunut kahden viime vuoden aikana (2004 - 2005), jolloin jalostukseen on käytetty huomattavasti aikaisempaa enemmän tuonti- tai ulkomaisia koiria.

Jalostukseen käytettyjen urosten määrä

Urokset	05	04	03	02	01	00	99	98	97	96	95	94	93	92	91	90	89	88	87	86
kaikki	14	18	6	13	11	11	10	11	14	6	11	10	13	10	7	5	2	1	1	1
kotimaiset	5	13	4	12	10	8	8	8	10	3	3	5	6	3	4	2	0	0	0	0
tuonnit	7	4	1	1	0	2	2	2	3	2	6	5	7	7	3	3	2	0	1	1
ulkomaiset	2	1	1	0	1	1	0	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0

Jalostukseen käytettyjen narttujen määrä

Nartut	05	04	03	02	01	00	99	98	97	96	95	94	93	92	91	90	89	88	87	86
kaikki	20	20	11	14	12	14	11	13	17	7	15	12	16	16	8	6	4	1	1	1
kotimaiset	14	18	11	14	12	13	11	13	17	5	14	8	12	12	5	2	1	0	0	1
tuonnit	6	2	0	0	0	1	0	0	0	2	1	4	4	4	3	4	3	1	1	0

Jalostukseen on käytetty vuosien 1985 – 2005 aikana 95 eri urosta ja 123 narttua. Rotu ei ole mainittavimmin kärsinyt matadorijalostuksesta, sillä ainoastaan yhdellä uroksella on elämänsä aikana ollut huomattava määrä pentuja (yli 50). Noin puolta jalostukseen käytetyistä uroksista on käytetty jalostukseen vain kerran. Matadorijalostuksen sijasta populaation ongelmana on ollut jalostukseen käytettyjen urosten läheinen sukulaisuussuhde keskenään. Vaikka eri uroksia on käytetty määrällisesti erittäin runsaasti, on valtaosa uroksista polveutunut samoista linjoista.

Suomessa syntyneiden pentueiden sisäsiitoskertoimet ovat pysyneet kohtuullisina, keskiarvon ollessa alle 2 % viidellä sukupolvella laskettuna.

Rodun tehollinen populaatio on kasvanut tasaisen varmasti, noussen 20 vuodessa kahdesta reiluun kolmeenkymmeneen (v. 2004 38, v. 2005 33).

Jalostukseen käytetyt urokset 1986 – 2006 (tummennetut tuonti- tai ulkomaisia koiria)

#	Uros	Pentueita	Pentuja	%-osuus
1	**BODATORP DANNE**	11	61	5,65%
2	**HURSTFIELD KENELM JAMES**	6	37	3,43%
3	FENNICAN OLIVER OLLON	7	34	3,15%
4	**VALLMYRA ARROW**	5	34	3,15%
5	**BRANDKLIPPAREN'S TORE**	7	31	2,87%
6	FENNICAN LÄNNEN LOKARI	6	29	2,69%
7	**RIAVALLENS SNODDAS**	4	28	2,59%
8	**KRÖSASKOGENS BRUNO**	6	25	2,31%
9	**PIHLSPETSENS ANDY PANDY**	4	24	2,22%
10	FENNICAN YKS YRJÄNÄ VAAN	4	22	2,04%
11	FENNICAN ÄSSÄ TÄSSÄ	4	21	1,94%
12	**STRICKLERS HAIDEN**	3	21	1,94%
13	FENNICAN ODIN ORMHASSEL	3	20	1,85%
14	KARJAKON HUIKANPOIKA	3	20	1,85%
15	FENNICAN DON DANIEL	6	19	1,76%
16	**DANGA'S BUFFALO BILL-L**	4	17	1,57%
17	HACKSPETTENS MR BENTZ	3	17	1,57%
18	APPLEPAW'S WHIRLY WINSTON	4	17	1,57%

19	**BROKÄRRETS ARON**	3	16	1,48%
20	**VÄSTGÖTAGÅRDENS VIKING**	4	16	1,48%
21	CIMILLAN DAREDEVIL	3	16	1,48%
22	LARIETTAN BARETTA	3	16	1,48%
23	**ELKE'S CASPAR CNORRHANE**	3	16	1,48%
24	SAGATELLERS FRODO	3	15	1,39%
25	**TRIDENTS EDDY**	5	15	1,39%
26	FENNICAN ÅSKAR ARNESSON	4	15	1,39%
27	JERMU	3	14	1,30%
28	**CHIPSMAKERS EMIL ÖRN**	2	13	1,20%
29	**WESTORPS LUDWIG LONE WOLF**	2	13	1,20%
30	**NORSLED EMIL**	3	13	1,20%
31	**CURRAGH'S DUTCH STAR SIRIUS**	4	12	1,11%
32	OPENBAYS ELMO	4	12	1,11%
33	**VALLMYRA ROGER**	2	11	1,02%
34	**VÄSTGÖTAGÅRDEN SIBBE**	2	11	1,02%
35	SOLTORPETS AUGUST	3	11	1,02%
36	FENNICAN FOLKE ÅSKARSSON	3	11	1,02%
37	FENNICAN FABULOUS FABIAN	3	10	
38	ANTIMOS KANAVA-KALLE	2	10	
39	VIIDEN VAISTON MARCATO	2	10	
40	**GJALLARHORNETS KNUT**	2	10	
41	UMANOMA COWBOY'S BONZO	2	10	
42	**SVEDALA LUDWIG LODJUR**	2	10	
43	**SKOGSRÖVARENS CLAES**	2	9	
44	**TINGSEK LOTUS**	1	9	
45	SOLTORPETS AFFE	3	9	
46	**GJALLARHORNETS IVAN**	2	9	
47	NALLENEVAN ENERGIAA	1	9	
48	ZAIJAS CHARLIE BROWN	2	9	
49	**DLARAH GHOSTBUSTER**	1	9	
50	GRÅ GREMLINS BALOO	2	8	
51	FENNICAN JOKERI JONAS	2	8	
52	FENNICAN FANFARI FARUK	1	7	
53	ANTIMOS PEKKA TÖPÖHÄNTÄ	2	7	
54	CIMILLAN GARVIN KAAHARI	1	7	
55	FENNICAN XCELLENT ELVIS	1	7	
56	ANTIMOS AMONTILLADO	1	7	
57	WHISTLE'S PECOUL RHUM	1	6	
58	FENNICAN LORD LIPISCO	1	6	
59	ANTIMOS ANTERO VIPUNEN	1	6	
60	GRÅ GREMLINS BENNY	1	6	
61	FENNICAN XERO XCLUCIVE	1	6	
62	**GRÅLÖTENS ACKE ACKSPETT**	1	6	
63	JAXONVILLE DOMINO	1	6	
64	FENNICAN EGON EGOIST	1	6	
65	NALLENEVAN PÄIVÄN UUTINEN	1	6	
66	UMANOMA COWBOY'S BATMAN	2	6	
67	KUKISTIN CHARLIE CHAPLIN	2	6	
68	FENNICAN HURJA HARALD	1	6	
69	**GRÅLÖTENS VANDRA VIDARE**	1	6	
70	FENNICAN MORSKA MORITZ	1	5	
71	FENNICAN ORM ONNEKAS	1	5	
72	FENNICAN XPRESSO ESSO	1	5	
73	GRÅ GREMLINS BUSTER	2	5	
74	**VASTGOTA BIRK**	1	5	
75	**VIRION'S OVE**	1	5	
76	KONNUNKODON ASCAR AASA	1	5	
77	OPENBAYS INDY	1	5	
78	**SÄNNINGEGÅRDENS BERNHARD**	1	4	
79	**KOPPARÅS RANSU BJÖRNTASS**	1	4	
80	SOLTORPETS ESBJÖRN	1	4	
81	FENNICAN URBAN ULF	1	4	
82	FENNICAN VIKING VING	1	4	
83	**LABAN**	1	4	

84	ANTIMOS ADVANTAN	1	4
85	DELTA	1	4
86	**ASPENHILL TROLLKARLEN FRÅN OZ**	1	4
87	**GRÅLÖTENS TUMMETOTT**	1	4
88	SOLTORPETS ASKIL	1	4
89	**SKOGSBYGDENS EINAR-HEIMAN**	1	3
90	**KÄRRADALENS ARTIGA ARNE**	1	3
91	WILLENSKRAFT ALFF	1	3
92	FENNICAN QUESTORE	1	3
93	HACKSPETTENS MR BUICK	1	3
94	CIMILLAN INESTIMABLE	1	2
95	ANTIMOS LEMMINKÄINEN	1	2
96	CIMILLAN INQUISITIVE	1	1
97	FENNICAN OTTMAR OBELIX	1	1

Jalostukseen käytetyt nartut 1986 – 2006 (tummennetut tuonti- tai ulkomaisia koiria)

#	Narttu	Pentueita	Pentuja
1	FENNICAN AMARYLLIS	5	27
2	FENNICAN DONNA DOLORES	4	25
3	FENNICAN AHKERALIISA	5	25
4	FENNICAN YVONNE YSTÄVÄ	5	24
5	**HALLAVADETS HILMA**	5	22
6	FENNICAN KULTA KIMPALE	5	20
7	FENNICAN ÖMMA ÖGONSTEN	5	20
8	FENNICAN SIFONKI SOFIA	3	20
9	**TOMTEMORS CARAMELLA BOTTEDOTTER**	4	18
10	CIMILLAN CAMBALAYA	3	18
11	FENNICAN FLORISTI FLORA	3	17
12	ZAIJAS AMALIA ARMAS	4	17
13	FENNICAN FANTASY FANNY	2	17
14	UMANOMA PUTTI	2	17
15	ANTIMOS ANTINORI	3	16
16	FENNICAN QUINCI QUINTETT	3	16
17	JAXONVILLE ANYARA	2	16
18	CIMILLAN CITRONELLA	2	16
19	FENNICAN ESPE ESPANIOLA	3	16
20	FENNICAN JUSTIINA	2	15
21	FENNICAN APRICOS ANNIE	3	15
22	**SYDSPETSENS SONJA P**	2	15
23	SOLTORPETS ADA	2	15
24	JAXONVILLE ELEGANT ELSA	3	14
25	ANTIMOS AMARETTO	2	14
26	FENNICAN GEEBA GERBERA	2	14
27	WILLENSKRAFT ANNI	2	13
28	JAXONVILLE ELOISA ELISA	2	13
29	ZAIJAS HARDEAMED	2	13
30	FENNICAN HIENO HELMA	3	12
31	ANTIMOS ROMATAR	2	12
32	SIORAN AMUR	2	11
33	FENNICAN NONNA NORRSKEN	2	11
34	ZAIJAS CINDY CRAWFORD	2	11
35	FRIDA	2	11
36	FENNICAN ZIRLA ZIRLOTTAN	2	11
37	FINNJÄNTANS CLEOPATRA	2	11
38	SOLTORPETS ASTRID	2	11
39	GRÅ GREMLINS CINDERELLA	2	11
40	ANTIMOS AINO-NEITI	3	11
41	MY	3	11
42	DAGGES LINA	2	10
43	**SILVER LADY V.D. ZWANENSTEEG**	2	10

44	SAGATELLERS CINNAMON LADY	2	10
45	FENNICAN YAZZY YÄNTA	2	10
46	ZAIJAS BARBI BENTON	2	9
47	SOLTORPETS BRYNHILD	2	9
48	**ELKE'S WASTI VILDHONUNG**	4	9
49	DAGGES SAGA	2	9
50	CIMILLAN FREEDOMS FLAME	1	8
51	SAGATELLERS PEPPERMINT	1	8
52	**GJALLARHORNETS KATRINA**	2	8
53	**BRANDKLIPPAREN'S SMILLA**	2	8
54	KUNGS GÖTA	2	8
55	FENNICAN INKERI IKIKUKKA	1	7
56	**STENRIKAS BUSIGA BESSIE**	1	7
57	**HALLAVADETS HILLEVI**	2	7
58	FENNICAN MISS MIMOSA	1	7
59	CIMILLAN DAYLILY	1	7
60	BETA	1	7
61	SOLTORPETS GUSTAVA	1	6
62	KUNGS GÅVA	1	6
63	**VÄSTGÖTAGÅRDENS ZITA**	1	6
64	NALLENEVAN SÄKENÖIVÄ VOIMA	1	6
65	FENNICAN LADY DE LUX	1	6
66	FENNICAN VINNA VILDROS	2	6
67	KUNGS GLIMMA	1	6
68	**LÖVSJÖKÄRRS WILMA**	1	6
69	FENNICAN RUSKA RUISKUKKA	1	6
70	**BRANDKLIPPAREN'S GAMMA**	1	6
71	**RIAVALLENS STINA**	1	6
72	**HURRADONET SVENSKA SVEA**	1	6
73	FENNICAN IDOLI IDA	1	6
74	KONNUNKODON AURINGONKUKKA	1	6
75	FENNICAN DONNA DIVINA	1	6
76	SOLTORPETS ESTER	1	6
77	FENNICAN XINGA DE LUX	2	6
78	**GRÅLÖTENS JAZZIGA JÄNTA**	2	6
79	ANTIMOS CALAMITY JANE	2	6
80	JAXONVILLE GREMLIINA	1	5
81	**BRANDKLIPPAREN'S GODIVA**	2	5
82	FENNICAN FINA FILIPPA	1	5
83	FIINUSKIN SUSU SINNINGIA	1	5
84	RAGNHILD	1	5
85	FENNICAN CHARLOTTE	2	5
86	NELLI	1	5
87	SAGATELLERS MERMAID	1	5
88	JAXONVILLE JOPAS JOTAKIN	1	5
89	**MÄTTJÄRNS JANNA**	1	5
90	ZAIJAS ESSI-ESTRELLA	2	5
91	**ASPENHILL CECILIA LIND**	1	5
92	KARJAKON HUITHAPELI	2	5
93	FENNICAN PIZZA PIPARMINT	1	5
94	ANTIMOS ELEANOR	1	5
95	HUKAN POJAN AMILLA	1	5
96	**SKOGSBYGDENS DISA ILLMARIG**	1	4
97	NALLENEVAN VIISASTEN KIVI	1	4
98	FENNICAN ÖJJA ÖGONFRÖJD	1	4
99	KONNUNKODON ARWEN AAMUKASTE	1	4
100	FENNICAN LADY LEILANIE	1	4
101	FENNICAN TIPTOP TIRAMISU	1	4
102	**GRÅLÖTENS FRÖKEN FRÅGVIS**	1	4
103	FENNICAN BONNIE BOLIVIA	1	4
104	ANTIMOS PIKKU MYY	1	3
105	CIMILLAN ELECTRIC LADY	1	3
106	FENNICAN OTTONIA OKTETT	1	3
107	FENNICAN IRMA IMARRE	2	3
108	FENNICAN TIMANTTI TIARA	1	3

109	JAXONVILLE BALLERINA	1	3
110	KUNGS AMANDA	1	3
111	FENNICAN VILMA VILDVIN	1	3
112	FENNICAN PRIMADONNA	1	3
113	HUKAN POJAN BIRITTA	1	3
114	FENNICAN VALLA VALENCIA	1	3
115	NALLENEVAN LEVOTTOMATJALAT	1	3
116	KARJAKON MEHUMAIJA	1	2
117	FENNICAN CAUNIS CAPRI	1	2
118	FINNJÄNTANS CHARLOTTA	1	2
119	ANTIMOS ALINOR	1	2
120	DAGGES TORA	1	2
121	JAXONVILLE GARMALDA	1	2
122	KUNGS FREJA	1	2
123	FENNICAN PRISCILLA	1	1
124	QUATTRO'S DESERT ROSE	1	1
125	KARJAKON KARDEMUMMA	1	1
126	FENNICAN BAHAMAS BAMBI	1	1

Alkuperäisten tuontien jälkeläismäärät Suomessa ja Suomen ulkopuolella suoraan alenevassa polvessa

syntymävuosi	koiran nimi	jälkeläisten lukumäärä (koiran kaikki jälkeläiset alenevassa polvessa)
1985	Västgötagårdens Viking	1236
1987	Gjallarhornets Katrina	1130
1990	Bodatorp Danne	974
1985	Hallavadets Hilma	878
1988	Elkes Wasti Wildhonung	649
1989	Tomtemors Caramella Bottedotter	501
1990	Vallmyra Arrow	501
1990	Hurstfield Kenelm James	382
1985	Hallavadets Hillevi	220
1989	Riavallens Snoddas	205
1994	Silver Lady vd Zwanensteeg	178
1990	Brokärrets Aron	175
1983	Västgötagårdens Sibbe	176
1982	Grålötens Tummetott	166
1979	Amina	124
1986	Västgötagårdens Zita	121
1992	Elkes Caspar Cnorrhane	84
1989	Skogsbygdens Einar-Heiman	58
1990	Brandklipparen's Gamma	57
1994	Tridents Eddy	57
1990	Chipsmakers Emil Örn	25
1987	Grålötens Jazziga Jänta	25
1989	Striclers Haiden	20

Näistä koirista Chipsmakers Emil Örnin ja Grålötens Jazziga Jäntan linjat jatkuvat nykypäivänä enää yhden-kahden pentueen voimin ja ovat vaarassa kadota kokonaan. Striclers Haidenin linja on sammunut.

Vuosiyhteenveto 1995-2005

	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995
Pennut (kotimaiset)	99	102	51	60	49	62	43	64	77	37	87
Tuonnit	5	8	5	3	4	2	2	1	1	0	2
Rekisteröinnit yht.	104	110	56	63	53	64	45	65	78	37	89
Pentueet	20	20	11	14	12	14	11	13	17	7	15
Pentuekoko	5,0	5,1	4,6	4,3	4,1	4,4	3,9	4,9	4,5	5,3	5,8

Kasvattajat	14	16	8	7	8	10	9	9	13	5	11
Urokset											
- kaikki	14	18	6	13	11	11	10	11	14	6	11
- kotimaiset	5	13	4	12	10	8	8	8	10	3	3
- tuonnit	7	4	1	1	0	2	2	2	3	2	6
- ulkomaiset	2	1	1	0	1	1	0	1	1	1	2
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 3 kk	3 v 7 kk	4 v 7 kk	5 v 10 kk	5 v 9 kk	4 v 8 kk	3 v 7 kk	4 v 3 kk	3 v 6 kk	3 v 6 kk	4 v 11 kk
Nartut											
- kaikki	20	20	11	14	12	14	11	13	17	7	15
- kotimaiset	14	18	11	14	12	13	11	13	17	5	14
- tuonnit	6	2	0	0	0	1	0	0	0	2	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v 1 kk	4 v 11 kk	4 v 8 kk	4 v 7 kk	4 v 1 kk	5 v 3 kk	4 v	3 v 9 kk	4 v 10 kk	3 v 3 kk	4 v 5 kk
Isoisät	34	39	25	25	23	21	20	18	21	11	24
Isoäidit	34	47	24	27	27	23	20	19	22	13	22
Tehollinen populaatio	33	38	16	27	23	25	21	24	31	13	25
Sukusiitosprosentti	0,75%	2,62%	2,03%	2,39%	3,47%	1,35%	2,86%	4,56%	2,14%	2,05%	1,59%

4.2 LUONNE JA KÄYTTÖOMINAISUUDET

Luonne

Rotumääritelmä määrittelee länsigöötanmaanpystykorvan luonteen seuraavasti: *"Länsigöötanmaanpystykorva on matalaraajainen, voimakas ja peloton pieni koira, jonka ryhti ja ilme osoittavat valppautta, eloisuutta ja tarmokkuutta."* Tämä onkin tiivistetyssä muodossa erinomainen kuvaus länsigöötanmaanpystykorvasta.

Länsigöötanmaanpystykorva on ikivanha ruotsalainen kansalliskoirarotu, jolla on pitkä historia pihakoirana Länsi-Göötanmaalla ja Skånessa. Uskollisena ja avuliaana toverina siitä on ollut suuri apu pihapiirissä sen toimiessa kaiken kaitsijana. Se on mm. pitänyt silmällä talon kanoja kettujen varalta, pyydystänyt rottia, vahtinut lapsia ja ilmoittanut vieraiden tulon haukkumalla ja ylipäätäänkin pitänyt meteliä, kun kaikki ei ole ollut kohdallaan.

Länsigöötanmaanpystykorvan erikoisalana on kuitenkin ollut lehmien paimentaminen näykkimällä niitä kintereistä ja näin ohjailemalla niitä haluttuun suuntaan. Matalajalkaisena koirana sen on ollut helppo suojautua lehmien potkuilta painautumalla salamannopeasti maahan.

Länsigöötanmaanpystykorva on luonteeltaan eloisa, valpas ja tarmokas pieni suuri koira. Se soveltuu erinomaisesti myös pelkäksi seurakoiraksi sekä kaupunkiin että maalle. Tämä vilkas ja kekseliäs koira tarvitsee kuitenkin aina kunnon kotikasvatuksen. Puheliaana koirana se saattaa yltyä haukkumaan joskus liikaakin, ellei haukkumiseen puututa ja sitä rajoiteta jo pennusta pitäen.

Pienestä koostaan huolimatta länsigöötanmaanpystykorva tarvitsee paljon liikuntaa. Se jaksaa ulkoilla monta tuntia päivittäin ja pärjää pitkilläkin lenkeillä isompiensa mukana. Länsigöötanmaanpystykorva juoksee mielellään vapaana ja leikkii toisten koirien kanssa. Silloinkin se pitää aina huolen siitä, ettei sen lauma (omistaja) ole liian kaukana. Lienee sanomattakin selvää, ettei tällainen koira sovi juoksulangan päähän tai pidettäväksi vain koiratarhassa.

Länsigöötanmaanpystykorva on miellyttävä perhekoira, joka tulee erinomaisesti toimeen lasten kanssa. Se tietää paikkansa joka tilanteessa ja on kaikessa aktiivisesti mukana. Onnellisimmillaan se on silloin, kun sen oma lauma on koolla.

Länsigöötanmaanpystykorva on varsin itsetietoinen ja toimintakykyinen rotu, ja rotua kuvaa hyvin määritelmä "suuri koira pienessä koossa".

Luonteen osuus jalostuksessa

Länsigöötanmaanpystykorvaa pidetään yleisesti luonteeltaan lähes ongelmattomana. Siitä huolimatta on syytä seurata tarkoin rodun luonnekuvassa ja käyttäytymisessä tapahtuvia mahdollisia muutoksia. Eloisuuden ja vilkkauden ei haluta muuttuvan levottomuudeksi, paimennusvietit eivät saisi johtaa ylenmääräiseen herkkähaukkuisuuteen.

Luonteen jalostaminen on erittäin vaikeaa. Luonteeseen vaikuttaa joltain osin perimä, mutta vaikeus syntyy erityisesti siitä, että yksilöä arvioitaessa on mahdoton sanoa, mikä osa sen käyttäytymisestä on sen elämän aikana kokeman ulkoisen ympäristön ja kokemustaustan aiheuttamaa ja mikä osa periytyvää.

Jalostustoimikunta suosittaa kasvattajia arvioimaan koiransa luonnetta yhtenä tärkeänä osana jalostuspäätöksiä tehdessään.

Arkaa tai aggressiivista koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Länsigöötanmaanpystykorvan luonteen testaamisesta

Suomessa käytössä oleva (SKL:n) luonnetesti on alun perin palveluskoirarotujen luonteen selvittämiseen tarkoitettu koe. Testin historia juontuu sodan taisteluolosuhteisiin luonteeltaan sopivien koirayksilöiden löytämiseen. Mm. tämän vuoksi testin tuloksia on aina tarkasteltava rodun toivottua luonneprofiilia vasten.

Ensimmäinen länsigöötanmaanpystykorva testattiin vuonna 1993 epävirallisesti. Sen jälkeen on testattu yhteensä 53 koiraa, uroksia 29 ja narttuja 24. Testattujen koirien määrä on ollut viime vuosina hienoisessa nousussa. Vuosittain länsigöötanmaanpystykorvia on testattu noin 10 % vuotuisista rekisteröinneistä, mutta koiria toivotaan testattavan vielä enemmän.

Luonnetestatut koirat syntymävuoden mukaan
(prosenttia kyseisen vuoden rekisteröinneistä)

1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
2	1	4	3	1	3	1	4	4	6	7	4	7	6
(5,9)	(2,3)	(4,8)	(3,4)	(1,6)	(3,4)	(2,7)	(5,1)	(6,2)	(13,3)	(10,9)	(7,5)	(11,1)	(10,7)

Luonnetestatut koirat

Vuosi	Yhteensä	Uroksia	Narttuja
1994	2	2	-
1995	3	2	1
1996	2	2	-
1997	1	1	-
1998	3	2	1
1999	1	1	-
2000	6	2	4
2001	3	3	-
2002	8	5	3
2003	7	4	3
2004	7	-	7
2005	10	5	5
yhteensä	53	29	24

Kaikkien testattujen länsigöötanmaanpystykorvien pistekeskiarvo on 135,9 p. Narttujen keskiarvo on 139,9 pistettä ja urosten 132,5 pistettä. Alin pistemäärä on 15 p. ja ylin 250 p. Alle 100 pistettä on saanut 10 koiraa ja yli 200 pistettä 2 koiraa. Testiä ei ole tarvinnut keskeyttää yhdenkään koiran kohdalla.

Testattava ominaisuus	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Toimintakyky	-	3 (5,7%)	**28 (52,8%)**	21 (39,6%)	1 (1,9%)	-
Terävyys	12 (22,6%)	1 (1,9%)	**40 (75,5%)**	-	-	-
Puolustushalu	20 (37,7%)	3 (5,7%)	**25 (47,2%)**	5 (9,4%)	-	-
Taistelutahto	13 (24,5%)	**28 (52,8%)**	-	8 (15,1%)	3 (5,7%)	1 (1,9%)
Hermorakenne	-	2 (3,8%)	**48 (90,6%)**	3 (5,7%)	-	-
Temperamentti	**28 (52,8%)**	16 (30,2%)	7 (13,2%)	1 (1,9%)	1 (1,9%)	-
Kovuus	10 (18,9%)	-	**32 (60,4%)**	-	10 (18,9%)	1 (1,9%)
Luoksepäästävyys	**45 (84,9%)**	8 (15,1%)	-	-	-	-

Laukausvarmuus on merkitty erikseen vuodesta 1996 lähtien

Laukausvarma	Laukauskokematon	Paukkuärtyisä	Laukausaltis	Laukausarka
27 (56,3%)	18 (37,5%)	-	3 (6,3%)	-

Testin hyödynnettävyys

SKL:n luonnetesti antaa omistajalleen paremman käsityksen koiransa luonteesta ja käyttäytymisestä, minkä vuoksi testissä käynti on hyvin suositeltavaa. Sillä tai siitä saaduilla pistemäärillä ei yhdistyksen jalostusohjauksessa kuitenkaan ole mitään kriteeriasemaa. Yhdistys ei edellytä testiä jalostukseen käytettävältä yksilöltä.

Ruotsalainen MH-testi

Ruotsissa MH-testissä on käynyt 104 länsigöötanmaanpystykorvaa, joista 2 on keskeyttänyt testin. MH-testissä on kaikkien rotujen joukossa ollut länsigöötanmaanpystykorvissa toiseksi eniten ampumiseen reagoivia koiria.

Käyttöominaisuudet

Suurinta osaa koirista pidetään seurakoirina, mutta länsigöötanmaanpystykorva on yhteistyöhaluinen ja helposti koulutettavissa erilaisiin tehtäviin. Suomessa länsigöötanmaanpystykorvat esiintyvät toko-, agility- ja pelastuskoiratoiminnassa. Myös palveluskoirien BH-kokeen (käyttäytymiskoe) läpäisseitä länsigöötanmaanpystykorvia on jo muutamia. Ruotsissa rodun kanssa kilpaillaan lisäksi haku- ja jälkikokeissa sekä paimennustesteissä. Paimennustaipumusten testaaminen Suomessa on ollut hyvin vähäistä.

4.3 TERVEYS

Länsigöötanmaanpystykorva on varsin terve ja alkukantainen rotu. Sen elinikä on keskimäärin 12 – 14 vuotta, ja jotkut koirat ovat eläneet yli 20-vuotiaiksi. Rotu ei kuulu PEVISAn piiriin.

Rodun terveydestä saatava tieto perustuu terveyskyselyyn. Terveyskysely on toteutettu kaksi kertaa. Vuonna 1996 se kohdistettiin kasvattajille ja vuonna 2005 koiranomistajille. Lisäksi vuonna 2005 kysyttiin kasvattajilta tietoja lisääntymisterveydestä ja epämuodostumista. Suomessa rekisteröidyistä koirista noin 40 % ikäluokasta on lonkkakuvattu ja 12 % polvitarkastettu. Jalostukseen käytetyistä koirista kaikki on lonkkakuvattu ja lähes kaikki silmätarkastettu. Jalostustarkastus on tehty 215 koiralle. Näiden koirien rakenteesta on yksityiskohtaista tietoa.

Terveyskyselyyn vastanneista länsigöötanmaanpystykorvien omistajista 77 % arvioi koiransa terveydentilan erinomaiseksi, 19 % hyväksi ja 4 % tyydyttäväksi. Omistajista vain 5 % ilmoitti käyvänsä koiransa kanssa eläinlääkärissä useammin kuin 1 - 2 kertaa vuodessa.

Kasvattajat mainitsivat vuoden 2005 terveyskyselyssä rodun tärkeimmiksi terveysongelmiksi useimmin silmäsairauden (J175) ja hammaspuutokset.

Luusto

Länsigöötanmaanpystykorva on kondrodystrofinen rotu, eli sen raajojen putkiluut ovat lyhentyneet. Lisäksi rodulla esiintyy hyvin yleisesti töpöhäntäisyyttä. Nämä luuston poikkeavuudet asettavat omat haasteensa rodun terveydelle. Eturaajat voivat olla liian taipuneet ja ulkokierteiset (35 %:lla jalostustarkastetuista koirista), jolloin niveliin kohdistuu ylimääräistä rasitusta. Tämä saattaa johtaa vuosien myötä nivelrikon kehittymiseen. Takaraajoissa ei ole vastaavaa ongelmaa, mutta ristisidevammat ovat melko yleisiä (7 %:lla terveyskyselyyn vastanneista). Huolimatta koirien mittasuhteista selkäongelmat ovat suhteellisen harvinaisia (terveyskyselyssä 5 % koirista).

Lonkkakuvattuja länsigöötanmaanpystykorvia on 375 (37,5 % syntyneistä pennuista). Lonkkakuvaustulokset näkyvät oheisista taulukoista. Molemmat lonkat ovat terveet (A tai B) 78 %:lla koirista. Vaikeita lonkkavikoja (D tai E) on löytynyt alle 4 %:lla koirista. Lonkkaniveldysplasia ei rodun pienehkön koon vuoksi yleensä aiheuta koiralle mainittavampia oireita.

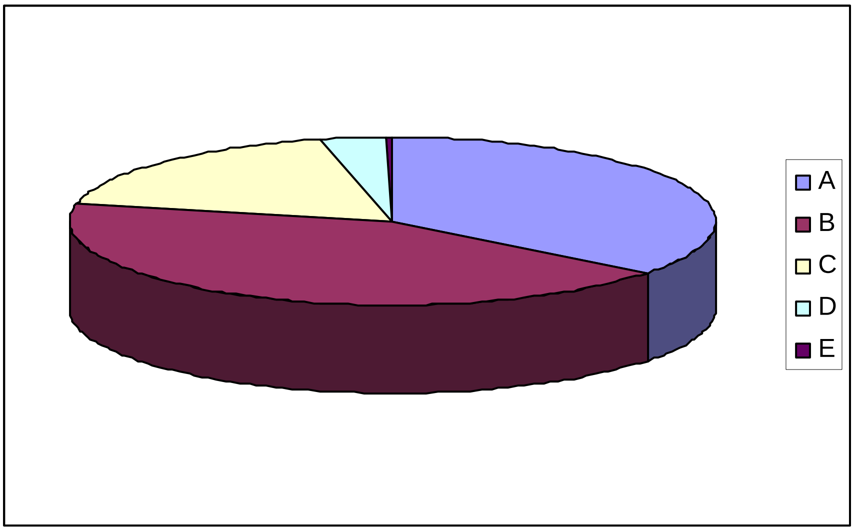
Lonkkaniveltilasto

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
1985	6	1	0	0	0	0	1
1986	4	0	0	0	0	1	1
1987	8	1	1	0	0	0	2
1988	7	4	3	0	0	0	7
1989	18	5	5	1	0	0	11
1990	27	8	8	3	2	0	21
1991	33	4	4	2	1	0	11
1992	83	11	7	7	3	0	28
1993	93	17	10	1	1	0	29
1994	60	14	8	4	0	0	26
1995	96	7	20	11	0	0	38
1996	30	3	8	2	0	0	13
1997	74	5	15	7	0	0	27
1998	65	6	13	6	2	0	27
1999	46	4	11	3	0	0	18
2000	67	8	13	5	0	0	26
2001	50	8	8	4	1	0	21
2002	63	7	9	7	2	0	25
2003	73	11	12	4	0	0	27
2004	94	9	6	1	0	0	16
Yhteensä	997	133	161	68	12	1	375

Vuosi	Kuvattuja	A	B	C	D	E
1985	16,7%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1986	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
1987	25,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1988	100,0%	57,1%	42,9%	0,0%	0,0%	0,0%
1989	61,1%	45,5%	45,5%	9,1%	0,0%	0,0%
1990	77,8%	38,1%	38,1%	14,3%	9,5%	0,0%
1991	33,3%	36,4%	36,4%	18,2%	9,1%	0,0%
1992	33,7%	39,3%	25,0%	25,0%	10,7%	0,0%

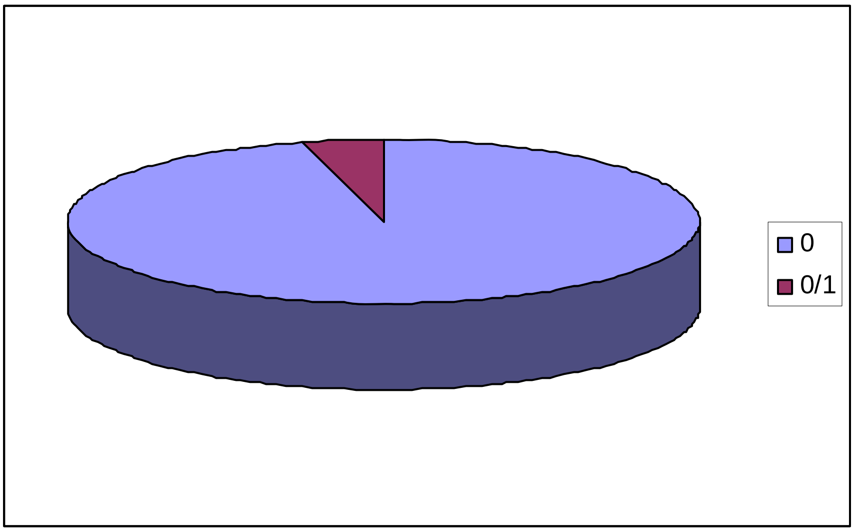
1993	31,2%	58,6%	34,5%	3,4%	3,4%	0,0%
1994	43,3%	53,8%	30,8%	15,4%	0,0%	0,0%
1995	39,6%	18,4%	52,6%	28,9%	0,0%	0,0%
1996	43,3%	23,1%	61,5%	15,4%	0,0%	0,0%
1997	36,5%	18,5%	55,6%	25,9%	0,0%	0,0%
1998	41,5%	22,2%	48,1%	22,2%	7,4%	0,0%
1999	39,1%	22,2%	61,1%	16,7%	0,0%	0,0%
2000	38,8%	30,8%	50,0%	19,2%	0,0%	0,0%
2001	42,0%	38,1%	38,1%	19,0%	4,8%	0,0%
2002	39,7%	28,0%	36,0%	28,0%	8,0%	0,0%
2003	37,0%	40,7%	44,4%	14,8%	0,0%	0,0%
2004	17,0%	56,3%	37,5%	6,3%	0,0%	0,0%
Yhteensä	37,6%	35,5%	42,9%	18,1%	3,2%	0,3%

Lonkkakuvaustulokset vuosina 1985 - 2004 (kuvattu yhteensä 37,6 % koirista)

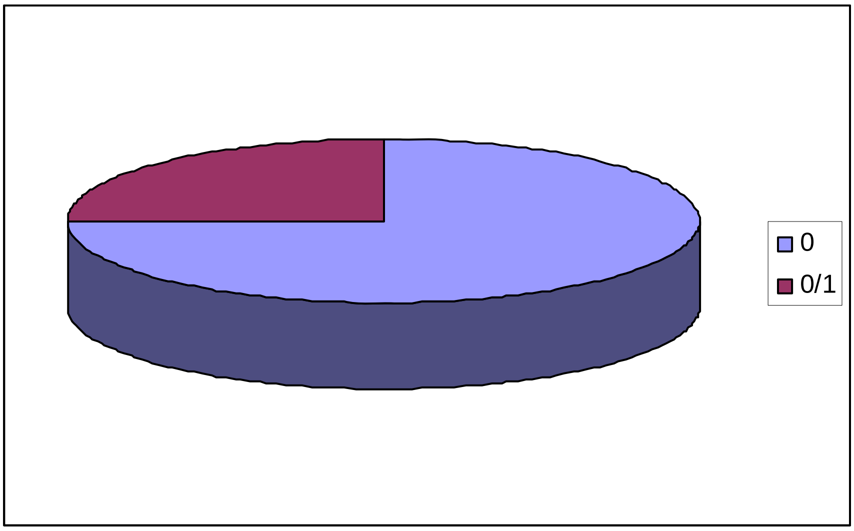
Polvitutkimus on tehty 96 koiralle. Terveitä on ollut 96 % tutkituista. Neljällä koiralla on ollut toisessa polvessa lieviä muutoksia.

Polvitutkimustulokset vuosina 1985 - 2004 (tutkittu yhteensä 96 koiraa)

Kyynärniveltutkimus on tehty 48 koiralle. Terveitä on ollut 75 %. Lieviä muutoksia on todettu toisessa tai molemmissa kyynärnivelissä 25 %:lla ja yhdellä koiralla on todettu toisessa kyynärnivelessä kohtalaiset muutokset.

Kyynärniveltutkimustulokset vuosina 1985-2004 (tutkittu yhteensä 48 koiraa)

Häntä

Töpöhäntäisinä syntyy noin 25 % pennuista (lähde: Suomen rekisteröinnit vuosina 1996 -2003). Töpöhäntien pituus vaihtelee hännättömistä puolihäntäisiin. Töpöhäntiin ei ole todettu liittyvän erityisiä terveysongelmia. Selkäranka-aukileita esiintyy erittäin harvoin. Kahden töpöhäntäisen vanhemman pentueet ovat keskimäärin 14 % (0,7 pentua) pienempiä kuin töpöhäntäisen ja pitkähäntäisen vanhemman pentueet ja 26 % (1,5 pentua) pienempiä kuin kahden pitkähäntäisen vanhemman pentueet. *) Eri häntätyyppien pentuekoot on laskettu Suomessa syntyneistä rekisteröidyistä pentueista. Myös Ruotsissa on saatu hyvin samankaltainen tulos.

[* *Tämän oletetaan johtuvan siitä, että töpöhäntäisyysgeeni on homotsygoottina letaali, eli kaksi töpöhäntägeeniä saanut pentu ei lähde kehittymään vaan imeytyy varhaisessa vaiheessa. Tähän viittaa myös se, että kaikki töpöhäntäiset periyttävät myös pitkää häntää (töpöhäntäisyyshän on dominoiva, eli homotsygootti töpöhäntäinen saisi vain töpöjä pentuja*). *Aiheesta ei löydy tieteellisiä kynologisia tutkimuksia.*]

Silmäsairaudet

Länsigöötanmaanpystykorvien silmiä ei ole perinteisesti tutkittu. Vuonna 2000 Suomessa kuitenkin vietiin silmätutkimukseen 7-vuotias uros, jonka näkö oli selvästi heikentynyt. Tällä koiralla todettiin PRA, minkä vuoksi rodulle järjestettiin ensimmäinen silmien joukkotarkastus. Sairaita koiria löytyi lisää ja useat niistä olivat sukua keskenään. Muutokset silmän verkkokalvolla osoittautuivat rodulle tyypillisiksi, ja Kennelliitto alkoi käyttää sairaudesta koodia J175.

Muutokset näkyvät verkkokalvon etenevänä rappeutumana, johon ei kuitenkaan yleensä liity verisuonimuutoksia. Tyypillisiä ovat hyperreflektiiviset läiskät verkkokalvon reuna-alueilla. Muutokset ilmenevät yleensä vasta 4-vuotiaana tai vanhempana. J175-tapauksia on vuosina 2000–2004 todettu 22 (12 %) 190 tutkitusta länsigöötanmaanpystykorvasta. Näistä 7 on 0-koodilla eli tulkinnanvaraisia löydöksiä.

Sairaiden koirien omistajille on tehty kahdesti kyselytutkimus koirien oireista. Koirien keski-ikä vuoden 2005 kyselyssä oli 9,5 vuotta. Tyypillisin oire on heikentynyt hämäränäkö, jonka mainitsee 44 % vastaajista. Sen sijaan näkökyky valoisassa oli heikentynyt vain yhdellä 17 koirasta. Tämä koira havaitsee edelleen paikallaan pysyvät esineet, mutta liikkuvien esineiden havaitseminen on vaikeaa ja näkökenttä kaventunut. Tämän koiran lisäksi myös toisen koiran omistaja kertoi koiransa näkökentän kaventuneen.

Aiemmin tehdyn kyselyn tulokset ovat hyvin samansuuntaiset. Vain yhden koiran omistaja on todennut näkökyvyn heikentymisen haittaavan koiran arkielämää. Tämä koira sokeutui lähes täysin, ja sen silmät tutkittiin EELAssa lopetuksen jälkeen. Niissä oli pitkälle edennyt rappeuma. Kahdella tämän koiran sisaruksella on todettu J175, mutta niiden oireet eivät ole edenneet pitkälle.

Oireiden perusteella kysymys ei ole kovin vakavasta silmäsairaudesta. Se vaikuttaa kuitenkin perinnölliseltä. Selvitykset mahdollisuudesta sairauden toteamiseksi geenitestillä on aloitettu.

Länsigöötanmaanpystykorvilla on todettu myös muita silmäsairauksia: RD 7 kpl (verkkokalvolla olevat synnynnäiset poimut), HC 1 kpl (perinnöllinen harmaakaihi), Membrana pupillaris persistens 1 kpl, Cilia aberranta 3 kpl (molemmat edelliset pieniä poikkeamia silmän kehityksessä).

SILMÄTUTKIMUSTULOKSET VUOSILTA 1993 - 2005 **Tutkittu 211 eri koiraa (osa useamman kerran)**			
Terve	160	75,8 %	
J175	15	7,1 %	Yhteensä J175: 10,4 %
J175, tulkinnanvarainen	7	3,3 %	
Cilia aberranta	3	1,4 %	
Muut mykiömuutokset, ei perinnölliset	14	6,6 %	
RD	6	2,8 %	Yhteensä RD: 10,4 %
RD tulkinnanvarainen	2	0,9 %	
Membrana pupillaris persistens tulkinnanavarainen	3	1,4 %	
Verkkokalvolöydökset tarkemmin määrittelemättömät	7	3,3 %	
HC	1	0,5 %	

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Rotu ei ole mukana Pevisa-ohjelmassa.

4.3.2 Muut rodulla Suomessa todetut viat ja sairaudet

Epämuodostumat ja kehityshäiriöt

Synnynnäisistä epämuodostumista rodulla esiintyy eniten kitalakihalkiota (1,5 % pennuista). Nämä pennut joudutaan normaalisti lopettamaan. Joitakin yksittäisiä kitalaen epämuodostumia on löydetty aikuisilla koirilla toistuvien nielutulehdusten yhteydessä. Muut epämuodostumat ovat yksittäistapauksia. Pentuesisaruksia hitaammin oppii liikkumaan 1,8 % pennuista. Nämä niin kutsutut splay-pennut nousevat yleensä jaloilleen noin kuuden viikon iässä ja ovat aikuisiässä täysin normaaleja.

Kivesvika on rodussa yleinen. Uroksista 13 % on tois- tai molemminpuolisesti kivesvikaisia. Kivesvikaisuus aiheuttaa näille koirille terveysriskin lisääntyneen kiveskasvainvaaran vuoksi. Siksi on tärkeää, että kasvattajat suosittelevat piilokiveksen poistamista leikkauksella.

Hammaspuutoksia on jalostustarkastuksissa (1997 - 2005) esiintynyt 27 %:lla koirista, ja ne näyttävät lisääntyneen 1990-lukuun verrattuna.

Lisääntymiseen liittyvät ongelmat

Suurin osa astutuksista sujuu ongelmitta. Kasvattajilla on muutamia kokemuksia haluttomista uroksista tai urokselle aggressiivisista nartuista. Näiden taustalla voi olla myös väärä astutusajankohta.

Kasvattajakyselyn perusteella astutuksista 9 % ei ole johtanut pentujen syntymään. Keisarinleikkaukseen on jouduttu turvautumaan 20 %:ssa synnytyksistä. Tämä on suuri osuus ja verrattuna aiempaan terveyskyselyyn (15 %) edelleen kasvanut. Keisarinleikkaukseen johtaneista syistä ei ole tietoa.

Pentueen keskikoko on 5 pentua. Pentukuolleisuus synnytyksen yhteydessä on 4 % ja ennen rekisteröintiä samoin 4 %.

Muut sairaudet ja viat

Terveyskyselyssä virtsakiviä tai –kiteitä ilmoitettiin esiintyvän 10 %:lla koirista. Yhdeksällä prosentilla esiintyi allergiaa.

Länsigöötanmaanpystykorvilla on todettu yksittäistapauksena seuraavia, mahdollisesti perinnöllisiä sairauksia:

- maksashunt (maksassa oleva verisuonikehityksen häiriö)
- legg-perthes (lonkkanivelen pään perinnöllinen kehityshäiriö)
- epilepsia (kaatumatauti)
- autoimmuunisairaus SLE (immuniteetin, mahdollisesti periytyvä häiriö)
- yleistynyt demodikoosi (iholoisen aiheuttama ihosairaus)
- selvittämätön neurologinen sairaus (johtanut koiran lopettamiseen)
- sydämen vajaatoiminta
- munuaisten vajaatoiminta
- diabetes

4.3.3 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista

Kirjallisuus ei mainitse länsigöötanmaanpystykorvan kohdalla mitään sairauksia keskimääräistä esiintymistiheyttä useammin esiintyvinä. Rodun kotimaan Ruotsin rotujärjestö SKV (Specialklubb för Västgötaspets) on v 2006 tehtyyn tiedusteluun Ruotsin populaatiossa esiintyvistä sairauksista ja niiden torjuntaan käytettävistä toimenpiteistä vastannut, että se ei tunne rodulla mitään muuta yleisesti esiintyvää sairautta kuin lonkkanivelen kasvuhäiriö (HD). (Lähde: *Tiedustelu kesällä 2006 SKV:n jalostustoimikunnalta*). Ruotsin kannassa 11 vuoden (vuodet 1994 - 2004) keskiarvo korkeintaan lieviä muutoksia omaaville on 97,2% (Lähde: *Tiedustelu kesällä 2006 SKV:n jalostustoimikunnalta*). Suomen kannassa vastaava luku vastaavalta ajanjaksolta on 96,5%. (Ko ryhmään kuuluvat tulokset, jotka Suomen luokituksessa ovat A, B tai C ja Ruotsin luokituksessa Utmärkt, U.A. tai I.) Näiden lukujen perusteella ei Suomen kanta lonkkanivelen kasvuhäiriön osalta poikkea rodun kotimaan tilanteesta.

Ruotsin rotujärjestö ei ole organisoinut laajoja terveystutkimuksia kuten esimerkiksi silmäpeilauksia.

Muissa maissa tehdään tutkimuksia ja tilastointia varsin vähän eikä niistä tiedoista ole tehtävissä tilastollisesti merkittäviä johtopäätöksiä hyödynnettäväksi jalostustyössä Suomessa.

4.4 ULKOMUOTO

Rotumääritelmän mukaan ”länsigöötanmaanpystykorva on matalaraajainen, voimakas ja peloton pieni koira, jonka ryhti ja ilme osoittavat valppautta, eloisuutta ja tarmokkuutta.”

Länsigöötanmaanpystykorvat ry on järjestänyt jalostustarkastuksia vuodesta 1991 lähtien joka toinen vuosi. Tarkastus on saavuttanut pysyvän suosion, ja kannasta on tarkastettu lähes 40 %. Jalostustarkastuslausunnot tarjoavat luotettavaa tietoa populaation ulkomuodosta, ja tarkastuslausuntojen perusteella tehty yhteenveto tarjoaa kuvan siitä, mitkä ovat suurimpia ongelmia länsigöötanmaanpystykorvian ulkomuotojalostuksessa.

Kasvatustyössä tulisi kiinnittää huomiota göötin oikeaan pään malliin, sillä liian lyhyet kuonot alkavat olla populaatiossa jo niin yleisiä, että vaarana on unohtaa oikea pään malli. Jalostustarkastajat ovat kiinnittäneet asiaan Ruotsissa huomiota jo useita vuosia sitten. Kaksi muuta päähän liittyvää ulkomuoto-ongelmaa ovat liian vaaleat silmät ja riittämätön alaleuka. Liian vaaleat silmät pilaavat göötin oikean, rotutyypillisen ilmeen, ja riittämätön alaleuka voi johtaa purentaongelmiin. Päät ovat myös pienentyneet viime vuosina, etenkin nartuilla.

Liian lyhyet rintakehät ovat yleistyneet viime vuosien aikana, ja tähän tulisi myös kiinnittää huomiota. Rintakehän lyhentyessä pitkärunkoisen koiran lanneosa jää ilman riittävää tukea, mikä voi johtaa erilaisiin selkäongelmiin. Pitkärunkoiselle länsigöötanmaanpystykorvalle on erittäin tärkeää, että rintakehä on oikean mittainen.

yhteenveto tehty 215 jalostustarkastuslausunnon pohjalta (n. 35–40 % tarkastusikäisten länsigöötanmaanpystykorvien kannasta)

61% lyhyt kuono
59% eteen työntyneet lavat
53% vaaleat silmät
41% riittämätön alaleuka
40% suora lapaluun kulma
38% lyhyt rintakehä
37% lyhyt kaula
37% päälaki/kuono ei yhdensuuntaiset

35% pehmeä peitinkarva
35% ulkokiereiset eturaajat
35% pyöreät silmät
34% huulipoimu
33% kehittymätön eturinta
31% kevyt kuono-osa
30% pieni pää
27% pienet korvat
25% lyhyt olkavarsi
25% suora polvikulma
23% köyry selkälinja
23% litteä rintakehä
20% matalalle kiinnittyneet korvat
20% ulospäin kääntyneet kyynärpäät
20% jyrkkä lantiokulma
19% takakorkea
19% kapea ja terävät kuono-osa

Narttujen säkäkorkeus 28–34 cm (keskiarvo rotumääritelmän mukainen 31 cm)
Urosten säkäkorkeus 31–37 cm (keskiarvo rotumääritelmän mukainen 33 cm)

Ulkomuoto näyttelyiden valossa

Suomalaiset länsigöötanmaanpystykorvat ovat saavuttaneet menestystä sekä rodun kotimaan että muun maailman kehissä, ja suomalaisia koiria on pidetty pitkään ulkomuodollisesti erittäin korkeatasoisina.

Suomen muotovalion arvon on saavuttanut lähes 200 suomalaista länsigöötanmaanpystykorvaa, eli karkeasti voidaan sanoa 1/6 populaatiosta olevan vähintään Suomen muotovalioita.

Tyyppi

Jalostustarkastajat ovat kommentoineet näkemäänsä niin, että suomalaisten koirien tyyppi on epäyhtenäistynyt viime vuosina, mikä on ollut odotettavissa suuremman geneettisen vaihtelun myötä. Rodun kotimaassa Ruotsissa rodun parissa ei ole koskaan saavutettu suurta yhtenäisyyttä rotutyypin suhteen, mutta tätä on pidetty aina rodun rikkautena, ei riippakivenä. Nykypäivän länsigöötanmaanpystykorvien tyyppi vaihtelee yhtä lailla kuin rodun pelastustyön aikoihin: löytyy matalia ja raskaita koiria, kevyitä, korkeajalkaisia ja ilmavia koiria, sekä erilaisia tyyppejä tältä väliltä.

5 YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodulle ei ole aikaisemmin ollut jalostuksen tavoiteohjelmaa.

6 JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT

6.1 ROTUJÄRJESTÖN VISIO

Länsigöötanmaanpystykorva on alkukantainen, elinvoimainen ja monipuolinen rotu, jonka alkuperäinen käyttötarkoitus oli toimia karjapaimenena ja maatilan pihakoirana sille kuuluvine tehtävineen. Nykyään rodun pääasiallinen käyttötarkoitus on toimia seurakoirana, mutta rodun erittäin monipuoliset käyttöominaisuudet tekevät siitä hyvän harrastuskoiran.

Rotuyhdistyksen visiona on säilyttää länsigöötanmaanpystykorva tällaisena terveenä ja monipuolisena rotuna ja pyrkiä herättämään kiinnostusta rotua kohtaan, jotta rodun suosio pysyisi vakaana ja sen myötä riittävän laaja populaatio mahdollistaisi suunnitelmallisen jalostustyön. Rotuyhdistyksen visio ei kuitenkaan ole, että rodun suosio kasvaisi räjähdysmäisesti ja rekisteröinnit kasvaisivat vuosi vuodelta. Nykyinen tilanne (n. 100 rekisteröityä pentua vuodessa) on rotuyhdistyksen mielestä hyvä. Kysyntää on jatkuvasti ollut enemmän kuin pentuja on tarjolla, mikä on antanut kasvattajille mahdollisuuden valita pennunostajat tarkemmin.

Länsigöötanmaanpystykorva on luonteeltaan suuri koira pienessä koossa, ja tätä ominaisuutta rotuyhdistys haluaa vaalia rohkaisemalla kasvattajia ja harrastajia luonnetestaamaan koiriaan, jotta rodun luonteen tilanteesta saadaan nykyistä luotettavampaa tietoa. Arkoja, hermostuneita tai aggressiivisia koiria ei pidä käyttää jalostukseen.

Länsigöötanmaanpystykorvan rakenne ja terveydentila tulee säilyttää ennallaan. Seuratakseen rodun ulkomuodollista tilannetta yhdistys järjestää jalostustarkastuksen vähintään joka toinen vuosi, ja tavoitteena on tarkastaa vähintään 40 % kannasta. Tavoitteena on myös kouluttaa yhdistyksen tuella oma jalostustarkastaja. Terveydentilan säilyttämiseksi yhdistys teettää joka neljäs vuosi terveyskyselyn, jonka tavoitteena on vähintään 200 vastausta. Vaikka rotumme ei kuulu PEVISAan, ovat kasvattajat käyttäneet esimerkillisen hyvin ainoastaan tutkittuja koiria jalostukseen, minkä yhdistys toivoo pysyvän ennallaan. Tavoitteena on lonkkakuvausprosentin pitäminen ennallaan (40 % rekisteröidyistä koirista) tai sen nostaminen.

Kansainvälinen ja pohjoismainen yhteistyö niin rotujärjestöjen kuin kasvattajien kesken on erittäin tärkeää. Tähän yhteistyöhön kuuluu olennaisena osana mm. terveystietojen jakaminen ja mahdollisista ongelmista tiedottaminen. Tulevaisuudessa toivomme yhteistyön lisääntyvän rotujärjestöjen kesken.

Jotta jalostuksen tavoiteohjelma toteutuu, vaatii se yhteistyötä kasvattajien ja yhdistyksen välillä. Tämän yhteistyön lisäämiseksi yhdistys järjestää joka toinen vuosi kasvattajapäivät. Yhteisenä päämääränä ja tulevaisuuden kuvana on terve, monipuolinen, rotumääritelmän mukainen länsigöötanmaanpystykorva.

6.2 ROTUA HARRASTAVAN YHDISTYKSEN TAVOITTEET

Tavoitteena on jalostaa rotumääritelmän mukaisia terveitä koiria ja pyrkiä ennaltaehkäisemään sellaisten periytyvien vikojen ja sairauksien leviämistä, jotka alentavat koiran elinkykyä tai aiheuttavat sen elämän laadun alenemisen. Koirien rakenteen ja terveyden on oltava sellaiset, että ne pystyvät toimimaan monipuolisina harrastuskoirina ja seuralaisena.

Tavoitteena on vaikuttaa kasvattajiin niin, että kasvattajat harjoittaisivat suunnitelmallista rodunjalostusta.

Näiden lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota geenipohjan laajuuteen, terveydellisiin seikkoihin, ulkomuotoon ja luonteeseen.

Terveys

Tärkein tavoite on rodun hyvän terveystilanteen säilyttäminen. Tähän pyritään keräämällä ja julkaisemalla tietoa sekä tiedottamalla kasvattajille rotua koskevista terveysongelmista. Kasvattajien teettämiä terveystutkimuksia kannustetaan pentuvälityksen vaatimuksilla.

Lonkkaniveldysplasiasta kerätään edelleen tietoa pitämällä lonkkatutkimustulos (A-C) yhdistyksen pentuvälitykseen pääsyn vaatimuksena.

Hammaspuutoksiin on kiinnitettävä huomiota niiden yleistymisen vuoksi. Niistä on mahdollisuus saada luotettavaa tietoa jalostustarkastusten yhteydessä.

Silmäsairauden merkitys rodulle on edelleen epäselvä. Pentuvälitykseen pääsyn edellytyksenä on virallinen silmätutkimuslausunto, jos koira on yli 4-vuotias tai sitä käytetään toisen kerran jalostukseen. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla kahta vuotta vanhempi.

Keisarinleikkausten yleisyyden vuoksi niiden syitä selvitetään lähettämällä kahden vuoden ajan jokaista rekisteröityä pentuetta koskeva kysely kasvattajalle. Selvityksestä vastaa jalostustoimikunta.

Rotuyhdistyksen tavoitteena on kerätä mahdollisimman objektiivista tietoa rodun terveydentilasta ja jakaa tietoa eteenpäin kasvattajille ja rodun harrastajille julkaisemalla jäsenjulkaisussa tilastoja ja artikkeleita. Erityistä huomiota tullaan seuraavina vuosina kiinnittämään J175-silmäsairauden tutkimiseen.

Tehollinen populaatio

Jotta rodun tehollinen populaatio pysyisi riittävänä, tulee matadorijalostusta välttää ja pyrkiä käyttämään erisukuisia uroksia jalostukseen. Tehollisen populaation ylläpitämisen ja kasvattamisen tukemiseksi täytyy maahan tuoda säännöllisesti uusia jalostusuroksia ja -narttuja tai vaihtoehtoisesti kasvattajien käydä astuttamassa narttunsa ulkomailla.

Ulkomuoto

Jalostuksen tavoitteena tulee olla terverakenteinen, hyvin liikkuva, rotutyypillinen länsigöötanmaanpystykorva, jolla ei ole sellaisia ulkomuodollisia virheitä, jotka haittaavat koiran normaalielämää. Tällaisia virheitä voivat olla mm. liian kiertyneet eturaajat ja epätasapainoinen rakenne, joka voi aiheuttaa koiralle kulumia ja lihasjännitteitä. On myös pidettävä huoli siitä, että rodun koko ei pääse pienentymään ja että ei ryhdyttäisi suosimaan raskaita, corgityyppisiä koiria. Toisaalta rotu ei saa tulla liian ilmavaksi ja korkeajalkaiseksi, vaan on pidettävä mielessä rotumääritelmän kuvaama länsigöötanmaanpystykorva.

Ulkomuodollisesti rotuyhdistyksen tavoitteena on säilyttää rodun korkea taso Suomessa.

Luonne

Luonneominaisuuksien osalta rotuyhdistyksen tavoitteena on säilyttää rotu luonteeltaan rotumääritelmän mukaisena: peloton, valpas koira, joka on niin toimintakykyinen ja hermorakenteeltaan vakaa, että pystyisi tänäkin päivänä paimentamaan suuria, itsepäisiä lehmiä. Jotta rodun luonteesta saataisiin luotettavaa tietoa, kannustetaan kasvattajia ja harrastajia luonnetestaamaan koiransa.

TAVOITE JA TOIVOTUT OMINAISUUDET

LUONNE
Eloisa ja tarkkaavainen (ei kiihkeä)
Reipas ja peloton (ei taipumusta ujouteen tai pelkoon, ei liian riippuvainen omistajastaan)
Kykenee rauhoittumaan tehtävien välillä

TOIMINTAKYKYISYYS
Eloisa ja tarkkaavainen (ei kiihkeä)
Kykenevä itsenäiseen työskentelyyn (oma-aloitteinen)
Keskittymiskykyinen
Liikkuva ja kestävä (pystyy liikkumaan vapaasti eri askellajeissa, ei ole raskas tai kömpelö)
Paimennusvaisto (kiinnostus paimennusta kohtaan)

6.3 ROTUA HARRASTAVAN YHDISTYKSEN STRATEGIA

TOIMENPITEET ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Terveys

Suosituksena on, että kahta C-lonkkaista koiraa ei yhdistetä ja D- tai E-lonkkaista koiraa ei käytetä jalostukseen.

Suositus on, että kahta hammaspuutteellista koiraa ei yhdistetä, ja koiraa, jolta puuttuu useita isoja hampaita (P3, P4), ei käytetä jalostukseen.

Jalostukseen ei suositella koiria, joilta on löydetty silmäsairaus J175 tai HC. Muiden silmäsairauksien osalta suositellaan noudatettavaksi käytäntöä, että samaa silmäsairautta sairastavia koiria ei yhdistetä.

Muiden sairauksien osalta suositellaan, että kroonista sairautta sairastavaa koiraa ei käytetä jalostukseen.

Rodun terveystilannetta seurataan joka neljäs vuosi tehtävällä terveyskyselyllä. Lisäksi silmäsairauden J175 merkitystä rodulle selvitetään kyselyin sekä suosittelemalla sairaiden koirien omistajille seurantatutkimuksia kahden vuoden välein. Vuonna 2006 lähetetään yhdeksän koiran

verinäytteet geenitutkimuksiin J175-silmäsairauden perinnöllisyyden selvittämiseksi. Tutkimusten ja kyselyiden järjestämisestä vastaa jalostustoimikunta.

Keisarinleikkausten yleisyyden vuoksi niiden syitä selvitetään lähettämällä kahden vuoden ajan jokaista rekisteröityä pentuetta koskeva kysely kasvattajalle. Selvityksestä vastaa jalostustoimikunta.

Tehollinen populaatio

Terveen populaatiorakenteen ylläpitämiseksi jalostustoimikunta on päättänyt ehdottaa toimenpiteinä, että

- yksittäisen uroksen jälkeläismäärän ei suositella nousevan yli 30 rekisteröityyn pentuun ja yksittäisen nartun yli 20 pentuun nykyisen kokoisessa populaatiossa
- samojen yhdistelmien uusimista ei suositella
- kasvattajat pyrkivät välttämään sisä- ja linjasiitosta ja tähtäävän kasvatustyössään mahdollisimman pieneen sukusiitoskertoimeen
- jotta töpöhäntäisyys ei pääsisi katoamaan kannasta, toisen vanhemmista olisi hyvä olla töpö- ja toisen pitkähäntäinen, mutta häntä ei saa olla määräävä tekijä jalostusvalintoja tehtäessä. Töpö-töpö ja pitkä-pitkä -yhdistelmät ovat yhtä hyväksyttyjä kuin töpö-pitkä -yhdistelmät.

Ulkomuoto

Länsigöötanmaanpystykorvat – Västgötaspetsen ry on asettanut pentuvälityksen ulkomuotovaatimukseksi vähintään 2*EH-laatupalkinto näyttelyistä, tai jalostustarkastuksesta suositellaan/hyväksytään jalostukseen. Valionarvoja ei kehoteta pitämään hyvän jalostuskoiran kriteerinä.

Yhdistyksemme jatkaa rodun ulkomuodon kartoittamista järjestämällä jalostustarkastuksia vähintään joka toinen vuosi ja kannustamalla kasvattajia ja koirien omistajia tuomaan koiransa tarkastustilaisuuksiin. Tarkastuksiin kutsutaan myös ulkomuototuomareita tutustumaan jalostustarkastajien opastuksella oikeaan rotutyyppiin ja rakenteeseen. Tavoitteena on myös kouluttaa ainakin yksi suomalainen jalostustarkastaja.

Luonne

Arkaa tai aggressiivista koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Rotuyhdistyksen strategiakaavioon on koottu suosituksen ja ohjeistukset koirien jalostuskäytöstä, jotta helpottaisimme kasvattajien jalostusvalintoja.

	Yhdistyksen suositus/ohjeistus	Koiran sisarusten jalostuskäyttö	Koiran vanhempien jalostuskäyttö
Lonkkanivelen kasvuhäiriö (HD)	Jalostukseen käytettävät koirat on lonkkakuvattu tuloksella A-C. Kahta C-lonkkaista koiraa ei yhdistetä. D- tai E-lonkkaista koiraa ei käytetä jalostukseen.	Toivotaan, että pentueista kuvattaisiin mahdollisimman monta yksilöä. Jalostusvalinnoissa kiinnitettävä huomiota myös sisarusten kuvaustuloksiin.	Mikäli yhdistelmästä on syntynyt rodun keskiarvoa enemmän sairaita yksilöitä, yhdistelmän uusimista ei suositella.
Kyynärnivelen kasvuhäiriö	Vain terveitä yksilöitä (0-0 tai 1-1) käytetään jalostukseen.	Jalostusvalinnoissa kiinnitettävä huomiota myös sisarusten kuvaustuloksiin.	Mikäli yhdistelmästä on syntynyt rodun keskiarvoa enemmän sairaita yksilöitä, yhdistelmän uusimista ei suositella.
J175	Koiraa, jolla on todettu J175, ei käytetä jalostukseen.	Terveitä sisaruksia voi käyttää jalostukseen.	Yhdistelmää, jossa on syntynyt J175-diagnosoitu koira, ei

			suositella uusimaan.
Muut silmäsairaudet	Koiraa, jolla on todettu HC tai GRD, ei suositella käytettäväksi jalostukseen. Mikäli koiralla on todettu MRD, lievä PPM tai Cilia Aberranta, voi sitä käyttää jalostukseen, mutta sille on käytettävä tervesilmäistä urosta/narttua.	Terveitä sisaruksia voi käyttää jalostukseen.	Yhdistelmä, jossa on syntynyt HC- tai GRD-diagnosoitu koira, ei suositella uusimaan.
Kivesvika	Yksi- tai piilokiveksistä koiraa ei saa käyttää jalostukseen.	Pentuesisarukset voivat periyttää vikaa, mutta niitä voi käyttää jalostukseen.	Yhdistelmää, jossa on syntynyt kivesvikainen pentu, ei suositella uusittavaksi. Mikäli molemmilla vanhemmilla on kivesvikaisia sisaruksia tai jälkeläisiä, yhdistelmää tulee harkita.
Epilepsia, legg-perthes, maksashunt, autoimmuunisairaudet, sydämen- tai munuaisten vajaatoiminta, virtsakivet	Sairasta koiraa ei saa käyttää jalostukseen.	Terveitä pentuesisaruksia voi käyttää jalostukseen.	Yhdistelmää, jossa on syntynyt sairas pentu, ei suositella uusittavaksi.
Allergiat	Kroonisesti allergisten koirien jalostuskäyttöä tulee välttää	Terveitä sisaruksia voi käyttää jalostukseen	Yhdistelmiä, joissa syntyy useita allergisia koiria, ei pidä uusia.
Selkäsairaudet	Vain terveitä koiria käytetään jalostukseen.	Terveitä sisaruksia voi käyttää jalostukseen	Yhdistelmiä, joissa syntyy useita selkäongelmaisia koiria, ei pidä uusia
Koukkuhäntä/häntämutka	Mikäli pitkähäntäisellä koiralla on koukkuhäntä, ei sen jalostuskäyttöä suositella. Jos töpöhäntäisellä koiralla on häntämutka, ei koiraa saa yhdistää toiseen häntämutkaiseen.	Terveitä sisaruksia voi käyttää jalostukseen	Yhdistelmiä, joissa syntyy useita häntämutkaisia koiria, ei pidä uusia

Muita jalostussuosituksia ja -ohjeita

	Koiran jalostuskäyttö
Luonne	Arkaa, aggressiivista tai hermostunutta koiraa ei käytetä jalostukseen.
Ulkomuoto	Koiralla on vähintään 2*EH-laatupalkinto virallisista näyttelyistä tai se saanut jalostustarkastuksessa hyväksytään/suositellaan jalostukseen.
Sukulaisuus	Yhdistelmien sukusiitosaste pyritään pitämään nykyisellä tasolla, eli n. 2%:ssa kuudella polvella laskettuna. Toivottavaa on, että keskimääräinen sukusiitoskerroin laskee mahdollisimman alas. Mikäli sukusiitoskerroin on yli 6,25% (vastaa serkusparitusta), yhdistelmää ei suositella tehtäväksi.
Matadorijalostus	Ei suositella, että yksittäisen uroksen jälkeläismäärä ylittää 30 pennun tai nartun 20 pennun rajan sen elinaikana sen kokoisessa kannassa, joka vallitsi vuonna 2005. Jalostukseen pyritään käyttämään mahdollisimman paljon erisukuisia uroksia ja narttuja. Ei suositella, että nuorta urosta käytetään paljon siitokseen, koska esimerkiksi silmäsairaus havaitaan vasta vanhemmalla iällä ja riskinä on, että sairas koira on ehtinyt levittäytyä jo laajalle populaatioon ennen sairauden toteamista.
Hampaisto	Kahta hammaspuutteellista koiraa ei yhdistetä. Koiraa, jolta puuttuu P3 tai P4 –hampaita, ei suositella käytettäväksi jalostukseen. Mikäli koiralta puuttuu enemmän kuin kaksi hammasta, tulee sen jalostuskäyttöä harkita.
Ikä	Uros 18 kk - 12 vuotta, narttu 2-8 vuotta.

6.4 UHAT JA MAHDOLLISUUDET

SWOT-analyysi

Vahvuudet	Mahdollisuudet
Monipuolinen seura- ja harrastuskoira Rodun yleinen hyvä terveydentila Ulkomuodollisesti korkea taso Suomessa Nykytasolla riittävät rekisteröintimäärät Valveutuneet kasvattajat ja rodun harrastajat, jotka teettävät aktiivisesti terveystutkimuksia, vaikkei rotu kuulu PEVISAan.	Rotu kiinnostaa nykyään etenkin monipuolisten käyttömahdollisuuksiensa, pitkäikäisyyden ja yleisen hyvän terveydentilan vuoksi Kasvattajien ja rotuyhdistyksen entistä tiiviimpi yhteistyö rodun hyväksi Tuontikoirat kasvattavat geenipohjaa
Heikkoudet	**Uhat**
Luonteen mahdolliseen heikentymiseen kiinnitettävä huomiota Ääniherkkien koirien määrä populaatiossa Geenipohjan kapeus maailmanlaajuisesti Hammaspuutokset Tietyt ongelmat ulkomuodossa (pää, etuosa) Kivesvika Silmäsairaus J175	Rodun tullessa suositummaksi jalostusvalinnoissa ei kiinnitetä enää niin paljon huomiota luonteeseen ja terveyteen, jolloin luonne- ja terveysongelmat lisääntyvät Pelkkä ulkomuotoon keskittyvä jalostus Kasvattajat lakkaavat tekemästä terveystutkimuksia Rodun suosio laskee, geenipohja kaventuu EU kieltää töpöhäntäisten koirien jalostuskäytön

6.5 TOIMINTASUUNNITELMA JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEKSI

6.5.1 Jalostustoimikunnan kokoonpano

Jalostustoimikunnan puheenjohtajan ja jäsenet nimeää johtokunta vuosittain. Toimikunnan koosta päättää myös johtokunta. Viime vuosina toimikunnan koko on ollut puheenjohtaja ja neljästä viiteen varsinaista jäsentä.

6.5.2 Jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikunnan tehtäviä ovat mm. seuraavat:

- rodun terveystilan aktiivinen seuraaminen mm. terveyskyselyiden avulla
- kasvattajille ja jäsenistölle tiedottaminen
- kasvattajien uroskyselyihin vastaaminen
- jalostustarkastusten järjestäminen
- tietojen tallentaminen kansainväliseen Breedmate-sukutauluohjelmaan
- käsikirjojen kokoaminen

6.5.3 Jalostuskoiralle asetetut suositukset

Muita jalostussuosituksia ja -ohjeita

	Koiran jalostuskäyttö
Luonne	Arkaa, aggressiivista tai hermostunutta koiraa ei käytetä jalostukseen.
Ulkomuoto	Koiralla on vähintään 2*EH-laatupalkinto virallisista näyttelyistä tai se saanut

	jalostustarkastuksessa hyväksytään/suositellaan jalostukseen.
Sukulaisuus	Yhdistelmien sukusiitosaste pyritään pitämään nykyisellä tasolla, eli n. 2 %:ssa kuudella polvella laskettuna. Toivottavaa on, että keskimääräinen sukusiitoskerroin laskee mahdollisimman alas. Mikäli sukusiitoskerroin on yli 6,25 % (vastaa serkusparitusta), yhdistelmää ei suositella tehtäväksi.
Matadorijalostus	Ei suositella, että yksittäisen uroksen jälkeläismäärä ylittää 30 pennun tai nartun 20 pennun rajan sen elinaikana sen kokoisessa kannassa, joka vallitsi vuonna 2005. Jalostukseen pyritään käyttämään mahdollisimman paljon erisukuisia uroksia ja narttuja. Ei suositella, että nuorta urosta käytetään paljon siitokseen, koska esimerkiksi silmäsairaus havaitaan vasta vanhemmalla iällä ja riskinä on, että sairas koira on ehtinyt levittäytyä jo laajalle populaatioon ennen sairauden toteamista.
Hampaisto	Kahta hammaspuutteellista koiraa ei yhdistetä, koiraa jolta puuttuu P3 tai P4 hampaita ei suositella käytettäväksi jalostukseen. Mikäli koiralta puuttuu enemmän kuin kaksi hammasta, tulee sen jalostuskäyttöä harkita.
Ikä	Uros 18 kk - 12 vuotta, narttu 2-8 vuotta.

6.5.4 Kasvattajan vastuu

Kasvattajan tulee toimia hyvän kenneltavan mukaisesti. Kasvattaja on yksin vastuussa kasvattamistaan pennuista. Kasvattajan tulee valita nartulleen suositukset täyttäviä uroksia. Kasvattajan on oltava rehellinen omassa kasvatustyössään ja kunnioittava myös toisten kasvattajien työtä kohtaan. Kasvattajan tulee käyttää jalostukseen vain sellaista narttua, joka täyttää jalostusyksilön vähimmäisvaatimukset, ja poistaa narttu jalostuksesta, jos sen todetaan periyttävän merkittävästi jotain sairautta tai virhettä. Kasvattajan tulee välttää matadorijalostusta käyttämällä mahdollisimman monia erilinjaisia koiria jalostukseen.

Kasvattajan työ on suunnitelmallista niin, että hän kasvatustyöllään edesauttaa koirakannan pysymistä terveenä sekä populaation pysymisenä laajana. Kasvattajan tulee seurata pentujen kehitystä ja tarvittaessa neuvoa ja opastaa omistajia heidän ongelmissaan.

Kasvattajaa suositellaan allekirjoittamaan Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumus ja käyttämään kaikissa sopimuksissa Suomen Kennelliiton lomakkeita.

Lisäksi kasvattaja luovuttaa pennun omistajalle rekisteritodistuksen, kirjalliset rodun hoito-ohjeet, kirjalliset ruokintaohjeet sekä tietoa rodun perinnöllisistä sairauksista, niiden merkityksestä ja kyseisen pennun mahdollisuudesta sairastua ja sairastumisen aiheuttamista toimenpiteistä ja niistä aiheutuvista, mahdollisista kustannuksista. Kauppakirjaan merkitään kasvattajan tiedossa olevat mahdolliset terveydelliset riskit. Hänen oletetaan olevan myös Suomen Kennelliiton jäsen.

6.5.5 Uroksen omistajan vastuu

Uroksen omistajan ei tulisi antaa urostaan huonokuntoiselle tai epätyypilliselle nartulle. Ylipäätänsä uroksen omistajalla on aina päätösvalta uroksensa käytöstä. Hänen tulee varmistaa, että astutettava narttu täyttää jalostusyksilön vähimmäissuositukset.

Uros tulee poistaa jalostuksesta, mikäli sen todetaan merkittävästi periyttävän jotakin virhettä tai sairautta.

Ei suositella, että yksittäisen uroksen jälkeläismäärä ylittää 30 pennun rajan sen elinaikana sen kokoisessa kannassa, joka vallitsi vuonna 2005.

6.5.6 Toimintasuunnitelma ja toteuttamisaikataulu JTO:n voimassaolokaudelle

v. 2006	v. 2007	v. 2008	v. 2009	v. 2010	v. 2011
Silmäsairaus: Optigen tekee veritestejä selvittääkseen, onko kyseessä perinnöllinen PRA **Kasvattajapäivät** **Terveystilastot**: julkaistaan lehdessä **Breedmate** vuosittaiset rekisteröinti yms. tiedot kootaan sukutaulutieto-kantaan	**Jalostustarkastus** Yhdistys järjestää 2 - 3 päiväisen jalostustarkastuksen, tavoitteena 50-70 tarkastettavaa koiraa **Silmäsairaus**: Optigen saanee selville ainakin alustavia tietoja, onko sairaus PRA kysely sairaiden koirien omistajille **Terveystilastot**: julkaistaan lehdessä **Breedmate** vuosittaiset rekisteröinti yms. tiedot kootaan sukutaulutieto-kantaan	**Terveystilastot**: julkaistaan lehdessä **Kasvattajapäivät** **Breedmate** vuosittaiset rekisteröinti yms. tiedot kootaan sukutaulutieto-kantaan	**Terveystilastot**: julkaistaan lehdessä **Jalostustarkastus** Yhdistys järjestää 2-3 päiväisen jalostustarkastuksen, tavoitteena 50-70 tarkastettavaa koiraa **Terveyskysely** Tavoitteena vähintään 200 vastausta (viimeksi 140 vastausta) yhteenveto julkaistaan lehdessä **Silmäsairaus** kysely sairaiden koirien omistajille **Breedmate** vuosittaiset rekisteröinti yms. tiedot kootaan sukutaulutieto-kantaan	**Terveystilastot**: julkaistaan lehdessä **Kasvattajapäivät** **Breedmate** vuosittaiset rekisteröinti yms. tiedot kootaan sukutaulutieto-kantaan	**Terveystilastot**: julkaistaan lehdessä **Jalostustarkastus** Yhdistys järjestää 2-3 päiväisen jalostustarkastuksen, tavoitteena 50-70 tarkastettavaa koiraa **Silmäsairaus** kysely sairaiden koirien omistajille **Breedmate** vuosittaiset rekisteröinti yms. tiedot kootaan sukutaulutieto-kantaan **Jalostuksen tavoiteohjelma** päivitetään ja tarkastetaan

7 TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Rotuyhdistyksenä Länsigöötanmaanpystykorvat - Västgötaspetsen ry on velvoitettu julkaisemaan vuosittain lehdessä tilastot rekisteröinneistä ja virallisista terveystuloksista. Tilastojen aktiivinen seuranta ja niistä tehtävät yhteenvedot kuuluvat olennaisena osana JTO:n toteutumisen seurantaan. Jalostustoimikunnan tehtävänä on järjestää jalostustarkastus vähintään joka toinen vuosi, rekisteröintimäärien kasvaessa tarkastuksessa tullee ajankohtainen joka vuosi. Tarkastuslausunnot julkaistaan mahdollisimman pian lehdessä. Yhdistys kokoaa ja julkaisee joka toinen vuosi Käsikirjan, josta löytyvät kaikki viralliset näyttely-, koe- ja terveystulokset, rekisteröinnit ja jalostustarkastuslausunnot.

Terveyskysely uusitaan joka 4. vuosi. Tämän lisäksi kasvattajille lähetetään kasvattajakyselyitä mm. kivesvian ja synnytys- ja lisääntymisongelmien seuraamiseksi. Silmäsairaiden koirien omistajille lähetetään kysely joka 2. vuosi ja yhdistys tekee yhteistyötä Optigenin kanssa sairauden perinnöllisyyden ja luonteen selvittämiseksi.

Yhdistys järjestää joka toinen vuosi kasvattajapäivät, joissa kasvattajat kokoontuvat yhteen keskustelemaan rodun tilanteesta, mahdollisista ongelmista ja jalostuksen tavoitteista ja painopisteistä.

8 LÄHTEET

- Rotuesite
- Rotumääritelmä
- Luonnetestitietokanta
- KoiraNet (SKL)

- Avelsmål (SKV)
- Luonnetestatut länsigöötanmaanpystykorvat Suomessa 1994 - 2005
- Gööttien luonnekartoitus 1998
- Terveyskysely 2004
- Kasvattajakysely 2005
- Jalostustarkastuslausunnot
- Vallhundar, Birgitta Östergren, Vesterås 1986

9 LIITTEET

- Rotumääritelmä